

**TARTU OSKAR LUTSU NIMELISE
LINNARAAMATUKOGU
2022. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Tartu 2023

Sisukord

Sissejuhatus	5
Tabel 1. Raamatukogude arv.....	5
1. Põhilised tegevussuunad	5
2. Juhtimine	6
2.1. Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:	6
2.2. Eelarve.....	6
Tabel 2. Eelarve.....	6
2.3. Projektid	6
Tabel 3. Välisprojektid	7
Tabel 4. Kultuurkapitali ja Rahvakultuuri Keskuse toetus.....	7
2.4. Personali koosseis, juhtimine ja areng	8
Tabel 5. Tartu Linnaraamatukogu töötajad	8
Tabel 6. Tartu Linnaraamatukogu töötajate haridustase	9
2.4.1. Ülevaade täienduskoolitusest.....	9
Tabel 7. Personali koolitused	10
2.4.3. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused.	10
2.4.4. Erialahariduse omandamine.....	10
Tabel 8. Erialahariduse omandamine	10
2.4.5. Töötajate tunnustamine	10
2.5. Raamatukogu haldusjuhtimine	13
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele	13
Tabel 9. Raamatukogu hoonete juurdepääs.....	13
2.6. Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas.....	14
Tabel 10. Võrguseadmed ja arvutitöökohad	14
3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine	15
3.1. Komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud).....	15
3.1.1. Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)	16
Tabel 11. Ostetud raamatud keelte järgi 2022.....	16
Tabel 12. Keskmise hind võrreldes 2021. aastaga	16
Tabel 13. Ostetud väljaannete võrdlus, nimetused.....	17
Tabel 14. Ostetud väljaannete võrdlus, eksemplarid.....	17
Tabel 15. Ostetud raamatute maksumus keelte järgi.....	18
Tabel 16. Ostetud paberväljaannete maksumus (raamat, noot, kaart, pisitrükis, lauamäng) ...	18

Tabel 17. Ostetud auviste ja elektrooniliste väljaannete maksumus laadide kaupa (eur)	18
Tabel 18. Juurdetulek 2022 hankeviiside järgi: ostud 2022	18
Järelkomplekteerimise allikateks on ka annetused ja kaotatud väljaannete asendamine.	19
Tabel 19. Muu juurdetulek 2022	19
Tabel 20. Kogude kasv kokku (kõik laadid ja arvestusüksused)	19
Tabel 21. Juurdetulek laadide kaupa (ilma perioodikata, ostetud ja muu kokku).....	19
Tabel 22. Raamatud (eks. tüüp 7 ja 74) keelte järgi, juurdetulek (ostetud ja muu) kokku. Eksemplarid.....	19
Tabel 23. Raamatute juurdetulekust ilukirjanduse % aastate võrdluses	20
3.1.2. Perioodika komplekteerimine	20
Tabel 24. Ajakirjad (nimetused) keelte järgi (ostud ja annetused kokku) arvuliselt ja protsendiliselt:	20
Tabel 25. Ajalehed (nimetused) keelte järgi (juurdetulek kokku):	21
3.1.3. Auviste komplekteerimine	21
Tabel 26. Ostetud auviste ja elektrooniliste väljaannete maksumus laadide kaupa (€)	21
3.2. Inventuurid, mahakandmised	21
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	22
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	22
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.....	23
Tabel 30. Üritused ja koolitused	24
Tabel 31. Aktiivsed lugejad (kasutasid aasta jooksul raamatukogu)	24
Tabel 32. Raamatukogu füüsilised ja virtuaalsed külastused.....	24
Tabel 33. Laenutused ja päringud	25
Tabel 34. Pillide kojulaenus	25
Tabel 35.....	26
Tabel 36. Virtuaalkoolitused	27
Tabel 37. Virtuaalnäitused	27
4.3 RVL teenindus.....	27
Tabel 38. Tartu linnaraamatukogult teavikuid tellinud raamatukogud	27
4.4 Laste- ja noorteteenindus	28
4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine.....	28
4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine	29
Tabel 39. Lapsed raamatukogu kasutajatena.....	29
4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.....	29
4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused.29	

Tabel 41. Rühmakoolitused lastele	30
Tabel 42. Lasteüritused ja rühmakoolitused 2019 – 2022 (sulus võrdlus 2021. a-ga).....	31
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused	31
Tabel 43. Koduteenindus.....	31
Tabel 44. Teenused teistele asutustele	31
Tabel 45. Teenindus väljaspool raamatukogu.....	31
4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	32
4.6.1 Kohalikul tasandil	32
Tabel 46. Üritused	33
Tabel 47. Osalemine üritustel ja koolitustel.....	33
Tabel 48. Koolitused	33
4.6.2 Riiklikul tasandil	36
4.6.3 Rahvusvahelisel tasandil	37
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	38
4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded.....	38
4.9 Andmebaasid	38
Tabel 48. Bibliokirjed	39
5. 2023. aasta tegevused	42
LISA 1. Tartu Linnaraamatukogu töötajate koolitused.....	44
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid.....	54
LISA 4. Laste ja noorteüritused	55

Sissejuhatus

Raamatukogu on jätkuvalt kogukonna info- ja kultuurikeskus. Väga oluline on koostöö linnaosa lasteasutuste, koolide, huvikoolide ja päevakeskustega. Pakutakse erinevaid sündmusi – alates kirjandusüritustest ja kontsertidest lõpetades reisimuljete või salongiõhtutega, samuti kogukondlikku tegevust, koolitusi ja vaba aja veetmise võimalusi.

Aastale andsid näo kolm raamatukoguvälist tegurit: üleriigiline raamatukogude aasta, koroonapiirangute kadumine ja sõda Ukrainas. Kuni aprillini kehtis viiruse tõttu üritustel osalemiseks vaksineerimistõendi nõue. Sõja tõttu lõpetati venekeelse kirjanduse hanked Venemaalt ja Valgevenest. Raamatukogude aastat ilmestasid väga paljud erinevad üritused, seega lisaks tavapärasele tehti rohkem koostöös teiste raamatukogudega.

2022. aastal tegutsesid mitmed raamatukogu osakonnad peale struktuurimuudatust uutes tingimustes – tuli harjuda uue töökorra ja kolleegidega. Ilmatsalu raamatukogus lõpetas töö alates 2008. aastast tegutsev postipunkt ja raamatukogu tähistas oma 60. sünnipäeva meeleoluka kogukonnapeoga.

Aasta lõpus toimusid linnamuuseumi ja linnaraamatukogu töötajate meeleavaldused, et protestida ebaõiglase palgalõhede vastu, samuti toimus tunniajaline hoiatusstreik. Kindlasti muutis see kollektiivi ühtsemaks ja kokkuhoidvamaks ning andis ka tuge kolleegidele üle Eesti.

Tõise aasta lõpetas meeleolukas jõulupidu veel meeleolukama oma kolleegide kirjutatud ja ette kantud näidendiga.

Tabel 1. Raamatukogude arv

Linna nimi	Elanike arv (01.12.21)	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Teeninduspunktide arv	Kokku
Tartu	97 435	1	4	1	5

Lisaks raamatukoguhoonetes toimuvale teenindusele pakuti ka koduteenindus ja teenindati regulaarselt Tartu Liiva tänava hooldekodu ja Tartu Puuetega Inimeste Koda ning külastati ka päevakeskusi.

1. Põhilised tegevussuunad

Raamatukogu on linna kõige enam külastatav kultuuriasutus. Tehakse koostööd linna erinevate asutustega, eriti koolide ja lasteaedade ning päevakeskustega, samuti ka teiste raamatukogude ja muuseumitega.

Raamatukogude aasta tõi raamatukogudele rohkem tähelepanu ja toimus mitmeid ühiseid üleriigilisi ettevõtmisi ja kampaaniaid, mis aitasid viia info kaasaegsest raamatukogust laiemale avalikkuseni. Raamatukogude aastal löödi kaasa pea kõigis ühisaktsioonides – loeti ette ja tantsiti raekoja platsil ja turuhoones koos koolilaste ja tantsustuudioga. Üheks ettelugejaks oli abilinnapea. Kogesime, et ühistegevuses on jõud.

Meie endi algatatud üleriigiline sündmus oli tantsuaktsioon „Raamatukogude aastal tantsuga“, millega ühinesid raamatukogud üle Eesti ja Lätis Jurmala raamatukogu. Tantsiti Singer Vingeri loo „Teadagi“ järgi, koreograafia lõi Kertu Valjala, eestvedaja oli Tiina Sulg meie raamatukogust.

Annelinnas korraldati rahvarohke rahvusvähemuste päev, Tammelinnas osaleti linnaosa- ja kodukohvikute päevadel. Ukraina sõda tegi raamatukogudest veelgi rohkem kogukonna keskused, kuhu koguti Ukrainasse saatmiseks nii kudumeid kui küünlavaha.

Toimus kogude ümberpaigutamine osakondade vahel. Endine väliseesti ja vanaraamatu osakond liideti ilukirjanduse osakonnaga ja alustati väliseesti kirjanduse kogu üleviimist vastavate liikide juurde (üle on antud tehnika, kirjandusteaduse ja ajaloo osa).

Kinnitati uus kodukord ja ohukäitumise juhend, uuendati tasuliste teenuste hinnakirja, alustati arengukava uuendamist.

Raamatukogu tegevust tutvustati kesklinnas Poe tänaval mitme stendilisel välinäitusel “Tartu Linnaraamatukogu täna ja homme”.

2. Juhtimine

2.1. Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

Muutusi raamatukogude võrgus ei olnud. Muudeti ühe harukogu lahtiolekuaegu – Ilmatsalu harukogu ei ole enam laupäeviti avatud, kuna nädalavahetusel oli külastatavus väga väike.

Tartu Linnaraamatukogu nõukogusse kuulusid Tartu abilinnapea Gea Kangilaski (esimees), Tartu Linnamuuseumi direktor Sirje Karis, Tartu Ülikooli raamatukogu direktor Krista Aru ja Tartu Oskar Lutsu nimelise Linnaraamatukogu töötajate esindusisik Annika Hramov. Raamatukogu Nõukogu 2021. aastal arutamist vajavate teemade puudumisel kokku ei saanud.

2.2. Eelarve

Eelarve kokkuvõttes suurenes, seda peamiselt seoses palgatõusuga (eelkõige tõusis kõrgharidusega raamatukoguhoidjate palk, kõrgharidusnõudeta lugejateenindajatel ja juhtidel tõusis palk vaid 30.- eurot, suurendades eri palgaastmete vahel ebavõrdsust). Kriitiline oli raamatuostusumma vähenemine, sest jäid ära koroonaperioodil lisandunud summad. Samal ajal raamatute hind tõusis, seega kokkuvõttes pikenesid järjekorrad uutele raamatutele ja lugejate rahulolematuse kasvas. Kohati võis populaarsel uuel väljaandel järjekorras olla ligi 200 lugejat.

Tabel 2. Eelarve

Põhieelarve	Seisuga 31.12.21 €	Seisuga 31.12.22 €	Muutus %
Eelarve kokku	2 268 606	2 408 166	6,1%
Personalikulu	1 554 894	1 677 802	7,9%
Komplekteerimiskulu	256 502	241 215	-6,34%
sh KOV-lt	132 339	136 208	2,92%
sh riigilt	123 388	105 007	-17,5%
Infotehnoloogiakulu	97 000	97 100	0,1%

2.3. Projektid

Osaleme kolmes välisprojektis ja taotleme oma ürituste korraldamiseks regulaarselt toetust Kultuurkapitalilt ja Rahvuskultuuri keskuselt ning lööme kaasa ka linna algatatud ettevõtmistes (nt PRIA projektid). Alustasime uue sarjaga „Huvitavate kohtumiste õhtud“.

Välisprojektid on võimaldanud mitmel kolleegil tutvuda teiste riikide raamatukogudega. Erasmus projekti raames koostame koos Saksamaa kolleegidega koolitusmaterjali

digipädevuste õpetamiseks, mis saab tulevikus olla koolitamisel abiks ka teistele Eesti raamatukogudele.

2022. aastal jätkasime osalemist Tartu LV algatatud Tartu koolidele suunatud aktiivõppeprogrammide hankega humanitaar ja sotsiaalvaldkonnas. Aasta jooksul toimusid aktiivõppe raames kirjanduslikud jalutuskäigud, loengud ja otsimismäng „Luule ja loodus“.

Tabel 3. Välisprojektid

Välisprojektid	Periood	Eraldatud summa
Nordplus, Digi-tall seniors	2022-2023	1370.-
Nordplus, Cultural education saime 2022	2022-2023	3000.-
Erasmus+	2022-2023	78575.-

Projektid koostöös Tartu linna sotsiaal- ja tervishoiuosakonna õpiprojektide raamistiku, rahastajaks PRIA.

- **Uurimuslik õppeprojekt lasteaedadele „Kõik saab alguse seemnest“**. Tellija Tartu Linna sotsiaal- ja tervishoiuosakond, läbiviija: raamatukogu. Ajavahemik: 01.04.2022 - 30.06.2022. Rahastus 1320.- (5 x 264.-). Üritused lasteaedadele toimusid: 19.04, 20.04, 21.04, 26.04 ja 27.04 raamatukogus.
- **Piima tarbimist propageeriv õpitund lasteaialastele „Mitmepalgeline piim“**. Tellija Tartu Linna sotsiaal- ja tervishoiuosakond, läbiviija: raamatukogu. Projekt on hetkel töös. Ajavahemik: 01.03.2023-30.06.2023. Kinnitatud rahastus: 4340.- (14 x 310.-).

Karlova lasteaia algatati koostööprojekt, mis on pühendatud lasteaia sünnipäevale. Otsest tulu raamatukogule ei olnud, kuid kaudne tulu oli suur – raamatukogus käib projekti raames 12 rühma lapsi iga kuu, sest iga kuu on pühendatud ühele heale omadusele (nt headus, ausus, kaastunne jne). Lastele tutvustatakse vastava sisuga raamatuid, need võetakse lasteaeda kaasa ja töötatakse tundides nende tekstidega edasi. Projekti raames on ette nähtud ka kohtumised lastekirjanikega. Raamatukogu vahendab Karlova lasteaia teatrietendusi teistele linna lasteaedadele. Projekti lõpus valmib töövihik, mille saab ka raamatukogu oma kogusse.

Tabel 4. Kultuurkapitali ja Rahvakultuuri Keskuse toetus

Allikas	Tegevus	Toetust küsitud	Toetust saadud	Tagasi makstud	Omaosalus
Eesti Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali 2021 4. jaotus	Kohtumised kirjanikega (9 kohtumist)	€2914.66	€2914.-	€53.68	€905.36
Eesti Rahvakultuuri Keskuse regionaalne kultuuritegevus 2022 1. voor	Algupärase lastekirjanduse päev (10 esinejat)	€1405.26	€1405.-	€115.64	€489.74
EV Kultuuriministeeriumi raamatukogude arendamise 2022 1. voor	Ettekandepäev (7 töötasu)	€1528.87	€1528.87	€272.20	€153.51

Eesti Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali 2022 2. jaotus	Kohtumised kirjanikega (22 kohtumist)	€4823.10	€4823.-	€96.49	€515.89
Eesti Rahvakultuuri Keskuse regionaalne kultuuritegevus 2022 3. voor	Huvitavate kohtumiste õhtud (7 kohtumist)	€2498.33	€2000.-	€10.56	€845.-
EV Kultuuriministeerium Tallinna Keskraamatukogu kaudu	Rahvusvähemuste päeva tähistamine	€1800.-	€1800.-	€75.47	-
Eesti Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali 2022 4. jaotus	Kohtumised kirjanikega (15 kohtumist)	€6989.73	€6989.-	kasutatakse 2023 kevadel	
Eesti Rahvakultuuri Keskuse regionaalne kultuuritegevus 2022 4. voor	Huvitavate kohtumiste õhtud (13 kohtumist)	€3175.64	€2000.-	kasutatakse 2023 kevadel	

2.4. Personalikoosseis, juhtimine ja areng

Seisuga 31.12.2022 töötas Tartu Linnaraamatukogu peamajas ja harukogudes kokku 90 inimest (vt Tabel 5). Töölt lahkus erinevatel põhjustel 6 inimest (pensionipõlve pidama, töökohavahetus, koondamine, surm). Tööle võeti 6 uut inimest. Struktuurist kaotati aastaid tühjana seisnud ametikohad (seetõttu langus 90 kohalt 82,8 kohale).

Kõigile töötajatele vormistati aasta alguses töölepingute uued redaktsioonid (palgatõus ja mõned formaaljuriidilised täpsustused tingimustes, nt. autoriõigusega seonduv).

Tabel 5. Tartu Linnaraamatukogu töötajad

Osakond/harukogu	2021	2022
peamaja	68	62,8
administratsioon	5	4,5
avalikud suhted	3	3
IT talitus	4	4
majandusosakond	4	3,5
kogude arenduse osakond	7	6
laste- ja noorteosakond	7	7
erialakirjanduse osakond	13	11,9
muusikaosakond	4	4
Ilukirjanduse osakond	13	11,75
Ajakirjanduse osakond	8	7,15
harukogud	22	20
Annelinn	9	7,75
Tammelinn	6	5,25

Karlova	5	5
Ilmatsalu	2	2
Kokku	90	82,8

Raamatukogu töötajate keskmine töötasu oli 1155 eurot kalendrikuus. Raamatukoguhoidjate töötasu on 1230, lugejateenindajatel keskmiselt 868. Seda ei saa pidada õiglaseks, kuna töö ei erine nii palju. Tulevikus on kavas viia suurem osa lugejateenindajaid üle raamatukoguhoidja ametikohale, sest nende töö sisuliselt ei erine. Kõik töötajad peavad olema suutelised tegema infootsinguid, orienteeruma nii paberväljaannetes kui digitaalses meedias. Praegune samalaadse töö jagunemine kahe oluliselt erineva palgaga astme vahel ei ole enam õigustatud. Peamiseks eesmärgiks personalipoliitikas on vähendada oluliselt (ilma kõrghariduse nõudeta) lugejateenindajate ametikohtade arvu ja selle võrra suurendada (kõrghariduse nõudega) raamatukoguhoidja ametikohtade arvu. Aasta jooksul õnnestus mitu lugejateenindajat viia üle raamatukoguhoidja ametikohale.

Töötajate keskmine vanus on 53,4 aastat, naistel 54,3 ja meestel 46,6. Noorim töötaja on 22 ja vanim 70-aastane. Suurema osa töötajate vanus jääb vahemikku 35-64. Keskmine tööstaaž on 21 aastat, kõige pikema tööstaažiga töötaja on raamatukogus töötanud 51 aastat. Suur osa raamatukogutöötajatest on kõrgharidusega (77,5%), neist suur osa ka raamatukogundusliku kõrgharidusega (vt Tabel 6). Raamatukoguhoidja kutset omab üheksa töötajat.

Tabel 6. Tartu Linnaraamatukogu töötajate haridustase

Raamatukogutöötajate arv hariduse järgi	2022	%
kõrgharidusega raamatukogutöötajad kokku	68	77,5
sh. raamatukogundusliku haridusega	39	43,8
keskharidusega raamatukogutöötajad kokku	20	22,5
sh. raamatukogundusliku haridusega	7	7,9
põhiharidusega	1	1,1
Raamatukoguhoidjad, kellel on raamatukoguhoidja kutse	9	9

Jätkus töötajate tervisekontrolli tervishoiuarsti juures, kontrollis käis 30 töötajat ja prillihüvitist kasutas 6 töötajat. Gripi vastu vaksineeriti raamatukogu toel 24 raamatukogu töötajat.

Juhtimisõpet said nii direktor kui arendusjuht terve aasta vältava Kultuuriliidrite koolitusprogrammi raames (lõpeb 2023 juunis). Aprillis-mais toimusid kõigi töötajatega arenguestlused, millele anti ka kirjalik tagasiside. Aasta lõpus said kõik töötajad veebiküsitlusega hinnata raamatukogu üldisi arenguid ja personaalselt ka kõiki juhte.

2.4.1. Ülevaade täienduskoolitusest

Koolituste teemadeks olid jätkuvalt erialased oskused, kirjandus ning IT. Suur rõhk oli ka vaimse tervise ja kriisikoolitustel ning adekvaatse info eristamise koolitustel (vale- ja libainfo eristamine tõesest).

Aprillis toimus traditsiooniliselt algupärase lastekirjanduse päev „Uute maailmade loomine meie laste- ja noortekirjanduses.“ Osaleti ka erinevatel kirjandust tutvustavatel seminaridel ja konverentsidel, mida Tartus toimub palju. Koostöös Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsiooniga Andras toimus raamatukoguhoidjate piirkondlik seminar, kus osalesid ka teised Lõuna-Eesti raamatukoguhoidjad. Koolituspäeva teemaks oli täiskasvanute õppimise toetamine, täiskasvanute parem õppimisele häälestamine. Traditsiooniliselt osaleti Tallinna

Keskraamatukogu korraldatud erialapäeval, käidi lasteraamatukoguhoidjate- ja rahvaraamatukoguhoidjate suveakadeemias ning erinevatel kirjandus- ja kultuurialastel konverentsidel. Käidi seminarlaagrites ja osaleti töögruppide töös. Iga-aastase infopäeva raames käidi Kalevipoja kojast, kus räägiti eesti kirjandusest ja viidi läbi kirjandusviktoriin. Toimus ka koolituspäev Palamusel.

Kogemusi ja uusi ideid käidi saamas õppereisidelt Lätist, Leedust, Saksamaalt, Hollandist, Belgiast, Rootsist.

Sügisese inspiratsioonipäeva raames said osakonnad ise valida, millest inspiratsiooni ammutada. Ilukirjanduse osakonna töötajad kasutasid päeva valdavalt uudiskirjanduse lugemiseks ja soovitude kirjutamiseks lugemissoovituste blogisse. Muusikaosakonna töötajad käisid kogemusi vahetamas Tartu II Muusikakoolis. Ilmatsalu ja Tammelinna harukogu töötajad külastasid Valga, Tõrva ja Rõngu raamatukogusid. Võõrkeelse ilukirjanduse saali töötajad käisid praktiseerimas Tallinna Keskraamatukogus.

Raamatukogu koolituseelarve toel osaleti 20 koolitusel (vt. tabel 7), millele lisandusid mitmed tasuta seminarid, teabepäevad ja sisekoolitused (koolituste nimekiri vt lisa 1. Tartu Linnaraamatukogu koolitused).

Tabel 7. Personali koolitused

Raamatukogu nimi	Koolituste arv (eelarve alusel)	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
Tartu Linnaraamatukogu	20	504	7489,91

Kokku osaleti 92 erineval koolitusel, lisaks veel oma töötajate korraldatud sisekoolitused. Koolitustunde oli arvestuslikult 1000 (vt. lisa 1).

2.4.2. Raamatukogu korraldatud koolitused

Traditsiooniliselt korraldati kevadel, 24. mail raamatukogunduslik seminar kõigile huvilistele („Säästva arengu teemad rahvaraamatukogus“). Jooksvalt korraldatakse oma töötajatele sisekoolitusi.

2.4.3. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused.

Esineti nii Eestis kui kaugemal, nii ajakirjanduses, televisioonis kui raadios. Täpsem ülevaade antud lisa 2.

2.4.4. Erialahariduse omandamine.

2022. aastal õppis kõrgkoolis neli ja kutsekoolis üks töötaja.

Tabel 8. Erialahariduse omandamine

Õppeasutus	bakalaureuseõpe	kraadiõpe	rakendus- kõrgharidus	kutseõpe
Tartu Ülikool	1	3		
Eesti Maaülikool		1		
Tartu Kutsehariduskeskus				1

2.4.5. Töötajate tunnustamine

- Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu tunnustuse said:

- Anu-Amor Narits – **aasta lasteraamatukoguhoidja**.
 - Andmebaasi „Tartu ilukirjanduses“ alusel kokku pandud kirjanduslikud jalutuskäigid valiti **aasta teoks linnaraamatukogus**.
 - Irina Möldre oli **parim noor raamatukoguhoidja**.
 - Jana Raidma oli raamatukoguhoidjate **infootsingu võistluse võitja**.
 - Raamatukoguhoidjate mälumängu II koht – Aimi Tedresalu, Kai Taba, Kristel Tohvre,
 - Üleriigilise infootsinguvõistluse lõppvoor III koht – Annika Hramov.
- **Eve Pormeister** – raamat „Näen, kuulan, tunnetan: vaatlusi, mõtisklusi maailma tajumisest ja eneseotsingutest sõna abil“ (Tallinn : EKSA, 2021) nomineeriti Eesti Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali 2021. a kirjandusauhinnale esseistika vallas.
 - **Tartu Tamme Kool** tunnustas Tammelinna raamatukogu "Tamme kooli sõber 2022" tiitliga.
 - Tammelinna harukogu juhataja Luule Ahu pälvis **Tartu linna ja maakonna haridustöötajate tänuüritusel** „Tartumaa raamatukogude eripreemia 2022“ pikaajase elukestvasse õppesse panustamise eest raamatukogutöös.
 - Raamatukogude aasta tähistamiseks korraldas **Wikimedia** Eesti koostöös raamatukogudega ühisprojekti, mille raames oodati raamatukogutöötajaid panustama ühe või mitme tsitaadiga oma lemmikraamatutest Vikitsitaatide keskkonda. Aimi Tedresalu võitis Vikitsitaatide auhinna, sest panustas raamatukoguhoidjatest kõige rohkem.
 - **Kodanikuhariduse programm Minu Riik** tunnustas tänukirjaga Laura Loolaidi ja Ädu Neemre panust esseekonkursi korraldamisel. Lisaks said Laura Loolaid ja Marite Lõokene Tartu Linnaraamatukogult kiituskirjad silmapaistva töö eest.

2022. aastal toimus taas ka raamatukogusisene tunnustusüritus (kuni koroonaperioodil jäi see ära, siis tunnustati viimase kahe aasta eest).

- **Aasta raamatukoguhoidjaks** valiti raamatukogu digipädevuste peaspetsilist ja töötajate usaldusisik Annika Hramov. Annikat tunnustati suurepärase töö eest usaldusisikuna kolleegide ja raamatukogu hea käekäigu eest seismisel ning tubli digiõpetaja ja eakate toetajana digilõhe ületamisel.
- **Aastate inimeseks** valiti majandusosakonna juhataja Sulev Loorits, keda tänati aastatepikkuse südamega tehtud töö ja hoolimise eest.
- **Aasta meeskonnaks** sai eestikeelse ilukirjanduse saal, seda väljapaistva ja professionaalse töö eest lugeja teenindamisel, lugemisisu kasvatamisel ja silmaringi avardamisel. Meeskonna koosseis: Tiina Sulg, Ago Pärtelpoeg, Ülle Nemvalts, Seili Ülper, Kaie Prangel, Triin Võsoberg.
- **Aasta tegu** oli Tark kapp. Tunnustati Targa kapi tegusat, nutikat ja universaalset perenaist Marite Lõokest.
- **Aasta virtuaaltegu** läks virtuaalnäituste eest Jana Raidmale.
- **Aasta kultuurikorraldajaks** tituleeriti Tiina Sulg väsimatu tegutsemise eest kirjandusveebi haldamisel, kirjanduskohvikute korraldamisel, näituste koostamisel.
- **Aasta tugipunktiks** olid turvamees Marko Raudsepp, alati positiivne ja asendamatu abistaja, kes mängib raamatukogu elus kandvat rolli, tuleb kõigi raskustega toime ning on kõigutamatuks tugipunktiks eesliinil olijatele ning peaspetsialist Kairi Savva, kes on oma asjaliku tegutsemise, pühendumise, abivalmiduse ja leidlikkusega kujunenud asendamatuks tugipunktiks raamatukogu ürituste korraldamisel.

- **Aasta aatomikuks** (lastetöö) valiti Ilmatsalu raamatukoguhoidja Triin England, kes lisaks suurepärasele kogukonnatööle Ilmatsalu harukogus lööb aktiivselt kaasa ka kogu raamatukogu hõlmavates projektides.
- **Aasta probleemilahendajaks** tituleeriti internetiklassi töötaja Laura Loolaid tarmuka tegutsemise eest tõendite ja dokumentidega õiendamisel ning arvutikasutajate juhendamisel ja kolleegide abistamisel.
- **Aasta üllatajateks** olid Tammelinna lugejateenindaja Doris Diana Orr, kes tegutseb raamatukogu kõigis sfäärides – vajadusel meisterdab lastega, jalutab eakatega või organiseerib näitusi ning Karlova raamatukoguhoidja Kai Taba, kes on alati usaldusväärne ja tulemuslik nii tööülesannete täitmisel kui ka kolleegidega suhtlemisel.
- Tunnustati noort kolleegi Ef Nei Net Nervat julge pealehakkamise ja tarmuka tegutsemise eest meie võrgu hoidmisel – **aasta julgustükk**.
- **Aasta algatuseks** valiti perepäev Karlovas.
- **Aasta autor** oli Eve Pormeister esseekogumiku "Näen, kuulan, tunnetan" eest.
- **Aasta kogukonnategu** oli konkurentsituult eakate kõnniringid, mida vedasid Kairi Savva, Tiina Lutter, Anni Piits Jamnik, Luule Ahu, Doris Diana Orr, Reelika Pukk, Merje Lukk.
- **Raamatukogu sõbraks** valiti eelmisel aastal Krõõt Kaljusto-Munck ja Livio Nimmer.
- Tunnustati ka **raamatukogu mälumänguvõistkonda**, koosseisus: Ago Pärtelpoeg, Irina Möldre, Tiina Sulg.

2023. aasta veebruaris tunnustati juba ka 2022. aasta parimaid.

- **Aasta raamatukoguhoidjaks** valiti erakordselt pühendunud ja südika tegutsemise eest mitmel rindel, alates igapäevasest laenutustööst kuni raamatukogu kirjandusblogide haldamiseni, ilukirjanduse osakonna juhataja Tiina Sulg. Tiina on raamatukogu kirjanduskohvikute perenaine, koostab aktiivselt näituseid ja korraldab teisi sündmusi ning oli möödunud aastal raamatukogude aasta projektijuht. Tiina oli raamatukogude aasta ühe tähtsündmuse – raamatukogude tantsu idee autor ja eestvedaja.
- **Aastate inimese** auhinnaga pärjati raamatukoguhoidja Tiina Tarikut südamega ja targalt tehtud töö eest vanaraamatu ja väliseesti kirjanduse vahendamisel ja raamatukogu kui mälu väärindamisel. Tiina koostab sisukaid näituseid ja on peaaegu asendamatu kirjanduskohvikus ja mälumänguvõistkonnas.
- **Aasta osakonna** tiitel läks Ilmatsalu raamatukogule, kus Maret Lukken ja Triin England kahekesi hoiavad toimimas tõelist kogukonnakeskust. Raamatukogu 60. sünnipäev sügisel näitas ilmekalt, kui tihe on Ilmatsalu raamatukogu koostöö kooli, lasteaia ja kohalike elanikega.
- **Aasta sündmuseks** valisid raamatukoguhoidjad tantsuaktsiooni „Raamatukogude aastal tantsuga“, millega ühinesid raamatukogud üle Eesti ja Lätis Jurmala raamatukogu. Tartus tantsiti Singer Vingeri loo Teadagi järgi loodud raamatukogude aasta tantsu raekoja platsil rahvusvahelisel tantsupäeval, 29. aprillil. Tantsule lõi koreograafia lõi Kertu Valjala.
- **Aasta teoks** valis kollektiiv 5. detsembril toimunud Tartu Linnamuuseumi ja Linnaraamatukogu töötajate eestvedamisel toimunud hoiatusstreigi, millega nõuti kultuuritöötajatele väärilist töötasu, lõhe kaotamist riigi ja kohalike omavalitsuste alluvuses olevate kultuuritöötajate palkade vahel. Hoiatusstreik tõi probleemile laiema tähelepanu ja andis tuge paljudele kolleegidele üle Eesti.

2.5. Raamatukogu haldusjuhtimine

Raamatukogu paikneb seitsmes hoones, neist kolm kuuluvad linnale ja neli on rendipinnad. Hooneid on remonditud ammu ja kõik majad vajavad sanitaar- või kapitaalremonti. Peamajas ja Tammelinnas on suviti väga palav, sest puudub jahutus (peamajas ka nõuetekohane ventilatsioon). Annelinna aasta eest paigaldatud jahutussüsteem on olukorda kuumadel suvedel normaliseerinud.

Uut mööblit on ostetud minimaalselt, lagunenuid riuleid jm on asendatud annetusena saadud mööbliga, mis tähendab, et ruumis on eklektilised – sisekujundaja palkamist on peetud liiga kalliks. Seoses mitmest kohast saadud annetatud mööbliga tuli mitmes majas riuleid ja kogusid ümber tõsta. Suur vajadus on saalides mugavate grupitöö tegemise kohtade ja kohapeal töötamise kohtade järele.

2022. aastal sai seoses koroonapiirangute vähenemisega taastada lugemissaalides kõik lugejate töökohad.

Suuremad remondid on toodud lisas 3.

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele

Raamatukogu hoonetele (v.a Kompanii 10, kus paiknevad kogude arenduse osakond ja direktsioon) on olemas juurdepääs kaldteega, st nii ratastooli kui lapsevankriga jõuab ukseni. Siis aga võib osutada probleemiks raske välisukse avamine – erivajadusega või ratastoolis inimene ei pruugi sealt kaasabita sisse pääseda. Peamajas on takistuseks ka rasked tuletõkkeuksed.

Peamaja evakuatsioonitrepist (Kompanii 3 trepp) on vaegliikujal ja vaegnägijal keeruline alla minna, Kompanii 5 tagatrepp on liiga madala laega, pikemale inimesele võib olla ohtlik (kuigi on paigaldatud ohumärgistused).

Enamasti on uksekünnised tasandatud, kuid Lubja laenutuspunktis tekitavad need raskusi ja kohati on taas vaja töötaja abi.

Kõigis majades (v.a Lubja laenutuspunkt) on olemas invatualetid (tõsi, tänastele nõuetele, mis eeldavat suuremat pinda ja teavitussüsteemi ei pruugi need enam vastata). Peamajas ja Annelinnas on korruste vahel lift, Tammelinnas mitte ja kuna on tegu rendipinnaga, siis sinna lifti ehitamine on küsitav.

Riulite kõrguste juures on püütud arvestada erivajadustega inimesi, kuid kõigis majades ja kõigis saalides on alumiselt ja kohati ka ülemiselt riulilt liikumispuudega, ratastoolis või väikest kasvu inimesel väga raske raamatuid kätte saada.

Tabel 9. Raamatukogu hoonete juurdepääs

Juurdepääs võimalik*	<ul style="list-style-type: none"> - Peamaja Kompanii 3/5 (4 korrust, lifti töökorras olek oluline); - Annelinna harukogu (2 korrust, lifti töökorras olek oluline) - Ilmatsalu harukogu (sissepääs modernne, vajutamise avanev; väljapääs viiepega) - Lubja teeninduspunkt
Juurdepääs võimalik osaliselt	<ul style="list-style-type: none"> - Tammelinna harukogu (puudub lift 2. korrusele; välisukse avamine raske)

	- Karlova harukogu (puudub lift 2. korrusele; välisukse avamine raske)
Juurdepääs puudub	- Kompanii 10 (kogude arenduse osakond ja direktsioon)

Peamaja ja Annelinna raamatukogude välisukse avamine võib olla ratastoolis olijale liiga raske – võib vajada välist abi. Kõigis majades võib ratastoolis inimesel olla keeruline saada kätte raamatuid kõigist riulitest (liiga kõrgelt v liiga madalalt).

2.6. Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Kõigis majades on tagatud internetiühendus ja Wifi.

2022. a algul toimus raamatukogu IT halduse arutelu, milles osales nii Tartu LV IT juht, raamatukogu direktor, asedirektor ning IT osakonna töötajad. Otsustati palgata juurde veel üks süsteemiadministraator. Esimesel konkursil välja valitud inimene tööle ei asunud, teine konkurs oli edukas. Otsustati osa arvutivõrgu administreerimistöid anda üle kolmandale osapoolle, selleks küsiti hinnapakumisi ja peeti läbirääkimisi. Partneriga lepingu tegemine jäi 2023. aastasse.

Raamatukogu infrastruktuuri kuulub ca 540 võrku ühendatud seadet, sealhulgas 6 serverit ja üle 225 arvutitöökohta. Seadmete hulk 2022. a lõpuks:

Tabel 10. Võrguseadmed ja arvutitöökohad

	Keskkoogu	Annelinn	Tammelinn	Ropka-Karlova	Ilmatsalu
<i>Servereid</i>	6				
<i>Töökohti :</i>	146	31	15	11	5
• <i>lugejatele</i>	75	21	10	6	1
• <i>töötajatele</i>	71	10	5	5	4
<i>Printereid kokku</i>	31	3	3	3	2
• <i>lugejatele</i>	9	1	1	1	1
<i>Mängukonsoole</i>	4	2	2	1	1

2022 aastal oli magistraalvõrgu käideldavus koos planeeritud katkestustega üldjuhul üle soovitud 99,9%. Teenusetaset 99,9% ei saavutatud kahel kuul kaheteistkümnest – tulemus, mida võib pidada heaks. Pikemad majasisesed katkestused olid seotud majaväliste võrgutööde ja elektriavariiga, millest kaks jäid tööaja sisse.

Infoturve. Juunis 2022 oli aasta ainud küberturbeintsident, kus raamatukogu avalikku võrku kasutati sotsiaalmeediakonto kaaperdamiseks.

IT finantsjuhtimine. 2022.a moodustasid suure osa eelarvest tarkvara hoolduskulud, mille lepingute pikendamised jäid paljuski samasse aastasse. Uuendati ka viirusetõrje litsentse. Eelarvest tuli tasuta ka tavapärased arvutite rendimaksud, raamatukogu infosüsteemi aastamaks ja kassasüsteemi kulud.

Tegevusi 2022:

- jätkusid tööd raamatukogu uue Drupali platvormil oleva kodulehega, mis vastab WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) nõuetele (tagab erivajadusega inimestele samaväärsed võimalused veebi kasutamiseks nagu on teistel kasutajatel). Sisuline ülesehitus lepidi kokku raamatukogu töörühmas, töid teostas WebExpert. 2022. a lõpuks

sai uus veebileht üles testserverisse. Lisaks pealehele on alustatud tööd ka alamlehtedega (lasteleht, seemneraamatukogu, Teele jm). Raamatukogul on järgmised veebilehed :

- Raamatukogu veebileht <https://www.luts.ee>
 - Noorteleht <https://www.luts.ee/noorteleht/>
 - Kirjandusveeb <https://www.luts.ee/kirjandusveeb/>
 - Eesti Muusikakogude Ühenduse veebileht <https://www.luts.ee/emky>
 - Arkaadia – lasteluule ja muinasjuttude andmebaas <https://www.luts.ee/arkaadia/>
 - Muusikaartiklite andmebaas <https://www.luts.ee/muusikabaas/>
 - Tartu ilukirjanduses <http://teele.luts.ee/>
 - Seemneraamatukogu <https://www.luts.ee/seemneraamatukogu/>
 - Jutupeatatus <https://www.jutupeatatus.ee/>
- 2022. a tehti mitmeid uusi videoid raamatukogus toimunud üritustest ning lisati need raamatukogu YouTube'i kanalile. Üha olulisem on videomaterjalide filmimine ja töötlus ning otseülekannete võimekuse arendamine. 2022. oli raamatukogus töö kaks vahetust malevlasi, kelle tööülesandeks oli filmida raamatukogu tutvustavaid klippe. Tehtud videotest osa lisati YouTube'i kanalile.
 - Korraldati ümber raamatukogu peamaja välisuste lukustussüsteem. Senine füüsiliste võtmete ja käsitsi peale pandav valvestussüsteem sai reorganiseeritud automaatseks. Süsteemi seadistamine ja häälestamine osutus oodatust töö- ja ajamahukamaks, kuid aasta lõpuks sai süsteem tööle.
 - Seminariruumi (kohvituba) hangiti uus esitlustehnika. Kuna selles ruumis toimub üha rohkem koosolekuid ja üritusi, osutus vajalikuks luua tehniline võimekus ürituste ning e-koosolekute korraldamiseks.
 - Peamaja saali hangiti täiendavat valgustehnikat.
 - Vaadati üle O365 litsentsipoliitika ning hangiti juurde litsentse.
 - Karlova harukogu uute ruumide tarvis lisati 2 uut WIFI AP-d ning uus ukseleendur.
 - Serverite UPS-i vastupidavust suurendati märgatavalt akude lisamisega.
 - Viirusetõrje litsentsid vahetati välja tase kõrgemate vastu.
 - Ürituste hõlpsama ja kvaliteetsema jäädvustamise tarbeks uuendati fototehnikat.
 - Tehti ettevalmistusi uue arvutihanke jaoks.
 - Nõustati raamatukogu infosüsteemi ning kassasüsteemi BUUM kasutajaid.

3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine

3.1. Komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Üldine olukord riigis raamatute ja perioodika väljaandmisel ja müümisel muutub iga aastaga aina keerulisemaks, see muudab komplekteerijate töö raskemaks ja ajamahukamaks. Seoses eelarve vähenemisega kaaluti põhjalikult, mida osta, mida mitte. Suur muutus toimus pärast 24. veebruari, kui algas Venemaa sõda Ukraina vastu. Alates 24.02.2022 ei telli me enam Venemaal väljaantud raamatuid, lähtudes Kultuuriministeeriumi seisukohast. Tellime kohalike vene autorite raamatuid ja eesti autorite tõlkeid vene keelde (põhiliselt Rahva Raamatu kaudu, aga ka Apollost, Dialogist jt.). Venekeelseid raamatuid saame ka annetuste ja asendustena lugejatelt. Lehepunkt pakkus asenduseks Venemaa perioodikale mõnda Lätis ilmuvat venekeelset ajakirja/ajalehte. Ootame, et venekeelseid raamatuid hakkavad välja andma ka mõned välisriigid.

Aastatega on raamatukogus vähenenud venekeelse kirjanduse lugejate osakaal. Kui 2016 ostisime 1505 nimetust, siis 2021 ainult 887 nimetust. Venekeelse raamatu eksemplaride arv kõigest ostetud raamatutest oli 2017. aastal 10,4%, 2021. a 6,7%. 2022. aastal saime venekeelset kirjandust 586 nimetust (628 eks.), millest 416 eks. olid annetatud/asendatud raamatud.

Et saada sama raha eest võimalikult palju, on tähtis osta kõige soodsama hinnaga. Seega tehti iga nimetuse puhul hinnavõrdlus (kui teavikut oli võimalik osta mitmelt tarnijalt) ja kasutati ära sooduskampaaniaid. Kahjuks 2022. aastal ühtegi suuremat raamatuvahendajat, kes pakuks senistele konkurentsi, ei lisandunud. Suuremad tarnijad Rahva Raamat, Apollo, Krisostomus, kirjastustest Varrak, Ersen, Ühinenud Ajakirjad.

Jooksvas komplekteerimises löövad kaasa kõik osakonnad ja harukogud - siseveebis on kaust iganädalaste uute tellimisnimekirjadega, kust saab valida. (Asendusraamatute soovide kaust paraku ei tööta.)

Eelarve. Komplekteerimist varjutas eelarve vähenemine – linnavalitsus kärpis eelarvet 10 000 eur võrra, riigipoolne toetus oli samuti väiksem kui aasta varem (lisatoetus 2020. aastal oli 12 961 eur ja 2021. aastal 17 964 eur), seega algselt oli komplekteerimissumma võrreldes 2021. aastaga 28000 euro võrra väiksem. Mais taotlesime (ja saime) linnavalitsuse reservfondist 2000 eur venekeelsete ja 4000 eur ukrainakeelsete väljaannete ostmiseks Ukraina põgenike tarvis (sellest kasutasime ära 2072 eur). Detsembris saime juurde 10 000 eur raamatukogu eelarve ümberjagamisest. Seega saime linnaeelarvest 13 0574 eur ja remondi-, restaureerimis- ja hooldusteenustele (kiled, liim, filmoplast, vötkoodid) 5634 eur, kokku 13 6208 eur. Riik eraldas raamatuostusummaks vaid 105 007 eur. Kokku oli raamatuostusumma 241 215 eur, seega 15 287 eur vähem kui 2021. aastal.

Väljaannete raamatukogunduslik töötlemine. Muudeti vötkoodi asukohta (raamatu tagakaanel) lõpetati kohaviidaetiketi kleepimine tiitellehele ja inventarinumbri kirjutamine raamatusse. Uuenduste tulemusena hoiame kokku tööaega ja materjali ning raamatu esikaas jääb rikkumata.

3.1.1. Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Tabel 11. Ostetud raamatud keelte järgi 2022

	eks	hind km-ta	hind km-ga	keskmine hind	Eks %	Raha %
eesti keeles	12108	164127,4	178794,87	14,77	91,99%	92,83%
vene keeles	212	1 824,88	1 990,66	9,39	1,61%	1,03%
muud võõrk	843	10 853,74	11 826,38	14,03	6,40%	6,14%
kokku	13163	176 806,02	192 611,91	14,63	100%	100%

Tabel 12. Keskmine hind võrreldes 2021. aastaga

eesti	9,80%	kallim
vene	39,61%	kallim
muud võõrk	2,35%	odavam

2022. a. mõjutasid raamatute ostu väiksem eelarve, raamatuhinna kallinemine ja alanud sõda. Väiksema eelarve tõttu vähenes veelgi eestikeelsete raamatute eksemplaarsus, samuti sai vähem juurde osta (katkiste asemele) nn. koolikirjandust. Eestikeelsete raamatute nimetuste arv

oluliselt ei vähenenud (-21 nimetust), aga eksemplaarsus vähenes 1797 raamatu võrra. Detsembri alguses ootamatult juurde saadud 10 000 eur võimaldas osta lisaeksemplare ja vähendada pikki järjekordi.

Raamatute keskmine hind on tõusnud ja tuhandete eksemplaride puhul on kallinemine suur. Keskmine hind ei ole küll kõige objektiivsem näitaja, sest seda mõjutavad eestikeelsete väljaannete puhul ka soodusmüükidelt tehtud juurdeostud, uute väljaannete keskmine hind tuleks kõrgem.

Sõja tõttu ei ostetud enam Venemaal välja antud raamatuid. Ukraina põgenike jaoks osteti ukraina kirjanike väljaandeid nii ukraina kui ka inglise keeles, eesti autorite tõlkeid ukraina keelde (põhiliselt lastekirjandus), samuti kirjandust Ukraina kohta. Õnneks saime alates maikuust selle jaoks linnalt reservfondist taotlusega lisaraha.

Muud võõrkeelsed raamatud jagunesid järgmiselt:

eng	650
fin	2
fre	4
ger	36
hun	1
jpn	1
kor	1
lav	2
nor	1
spa	4
swe	1
ukr	140
kokku	843

Peale raamatute osteti noote, CD-sid, DVD-sid, kaarte, lauamänge, koomikseid ja krediitkaarte mängukonsoolidele (mänge ostetakse *Sony Playstore*'st nõ krediidiga. Samuti lisandub igal kuul tasuta kaks mängu *Playstation Plus* liikmelisusega). Järelkomplekteeriti nn. kohustuslikku kirjandust ja muud varem ilmunud laste-ja noorsookirjandust, aga seda kõike vähem kui 2021. aastal. Palju kasutati ära soodusmüüke.

Tabel 13. Ostetud väljaannete võrdlus, nimetused

	Raamatud													Ilukirjandus (raamatutest)			
	eesti	vene	võõr	kokku	noot	kaart	laua- mäng	Pisi- trükis	CD	LP	DVD	CD- ROM DVD- ROM	kokku	eesti	vene	võõr	kokku
2022	2549	178	758	3485	62	2	28	1	129	1	60	1	3769	1467	138	651	2256
2021	2570	887	748	4205	59	2	17	1	85	1	17	0	4387				
2020 nim	2662	872	807	4341	70	2	24		125	4	35	10	4611	1473	715	576	2764

Tabel 14. Ostetud väljaannete võrdlus, eksemplarid

	Raamatud													Ilukirjandus (raamatutest)			
	eesti	vene	võõr	kokku	noot	kaart	laua- mäng	pisi- trükis	CD	LP	DVD	CD- ROM	kokku	eesti	vene	võõr	kokku

												DVD-ROM					
2022	12108	212	843	13163	101	4	52	1	134	1	63	2	13521	8273	161	725	9159
2021	13905	939	769	15613	95	9	29	2	103	1	20	0	15872	9303	792	611	10706
2020 eks	13606	948	842	15396	131	5	32	0	136	4	40	10	15754	8582	776	596	9954

Eestikeelset kirjandust ostetakse keskkogu osakondadele kokku 1-5 eksemplari, harukogudele valikuliselt enamjaolt 1 eks, seega kogu raamatukogule 1-9 eksemplari, erandiks mõni eriti populaarne teos, koolide soovituslik lugemisvara või muu noorsookirjandus. Vene ja teistes võõrkeeltes nimetusi ostetakse enamasti vaid 1 eks, erandiks ingliskeelne noortekirjandus, mida hangitakse mitmesse majja. Nõudlust aitab leevendada deponeerimine ning raamatute võrgutellimise võimalus kasutajale sobivasse laenutuspunkti. Buss viib tellitud ja tagastatud väljaanded igal tööpäeval kõigisse harukogudesse.

Tabel 15. Ostetud raamatute maksumus keelte järgi

	Eestikeelsed		Venekeelsed		Teised võõrkeelsed		KOKKU	
	HIND KM-ta	HIND KM-ga	HIND KM-ta	HIND KM-ga	HIND KM-ta	HIND KM-ga	HIND KM-ta	HIND KM-ga
2022	164 127 €	178 795 €	1 825 €	1 991 €	10 854 €	11 826 €	176 806 €	192 612 €
2021	171 620 €	187 003 €	5 800 €	6 322 €	10 110 €	11 028 €	187 530 €	204 354 €
2020	161 656 €	176 067 €	5 586 €	6 087 €	10 878 €	11 857 €	178 120 €	194 011 €

Tabel 16. Ostetud paberväljaannete maksumus (raamat, noot, kaart, pisitrüki, lauamäng)

	Eks	Nim.	Summa km-ga
2022	13321	3578	194903 €
2021	15748	4284	206 375 €
2020	15564	4437	196 176 €

Tabel 17. Ostetud auviste ja elektrooniliste väljaannete maksumus laadide kaupa (eur)

aasta	CD	DVD, VHS + litsentsitasu	CD-ROM DVD-ROM+ konsoolimängude aja- ja krediitkaardid	Võrgu- väljaanded	Kokku
2022	1954 €	766 €	180€	0	2900 €
2021	1 562 €	231 €	0	656 €	2449 €
2020	1717 €	453 €	798 €	827 €	3795 €

Tabel 18. Juurdetulek 2022 hankeviiside järgi: ostud 2022

	Raamatud				noodid	kaardid	lauamängud	pisitrüki	CD	LP	DVD	DVD-ROM mälu-pulk	kokku
	eesti	vene	võõr	kokku									
2022 nim	2549	178	758	3485	62	2	28	1	129	1	60	1	3769
2022 eks	12108	212	843	13163	101	4	52	1	134	1	63	2	13521

+ 460 aastakäiku ostetud ajakirju, **kokku ostud 13 981**

Järelkomplekteerimise allikateks on ka annetused ja kaotatud väljaannete asendamine.

Tabel 19. Muu juurdetulek 2022

	Raamatud				noodid	kaardid	laua- mängud	pisitrükis	CD	LP	DVD	CD-ROM DVD-ROM	kokku
	eesti	vene	võõr	kokku									
2022 nim	1291	408	498	2197	12		4		92		41		2346
2022 eks	1635	416	522	2573	14		4		92		42		2725

+ 46 aastakäiku annetatud ajakirju, kokku muu juurdetulek 2771

Eksemplare		Ostud	Muu kokku	Sellest annetused	Sellest asendused
	2022	13981	2771	2545	226
	2021	16298	2749	2527	217
	2020	16198	2565	2328	226
Nimetusi					
	2022	3927	2365		
	2021				
	2020	4611	2295	2076	211

Annetused (annetuste osakaal kogude juurdekasvust). Komplekteerimise peamiseks hankeviisiks on ostud. Väike osa saadakse lugejate kaotatud eksemplaride asendamisega. Annetusi on saadud nii eraisikutelt kui ka asutustelt. Suuremad **annetajad** 2022. aastal olid: Hoiuraamatukogu (377 eks.), lugemisprogramm „Lugemisisu“ (133 eks.), Apollo (36 eks.), TÜR (26 eks.), eraisikutest – Kristina Pai (25 eks.), Tiina Tarik (22 eks.), Külli Peegel (16 eks.). Annetusi on saadud 107 erinevalt asutuselt ja isikult. Annetuste ja kingitustena saadud raamatud märgistasime kleebisega “Kingitus Tartu Linnaraamatukogule”. **Annetusi saadi 2545 eksemplari, mis moodustab 2022. a. kogude juurdekasvust 15,19%**

Tabel 20. Kogude kasv kokku (kõik laadid ja arvestusüksused)

	Nimetusi	Eksemplare	Kogude seis kokku (eksemplarid+ajakirjade aastakäigud)
2022	6292	16752	606720
2021	6836	19047	600214
2020	6906	18763	598535

Tabel 21. Juurdetulek laadide kaupa (ilma perioodikata, ostetud ja muu kokku)

	Raamatud jt. paberväljaanded		Auvised, elektron. väljaanded	
	Eks	Nim.	Eks.	Nim.
2022	15912	5791	334	324
2021	18308	6403	261	233
2020	18003	6655	268	251

Tabel 22. Raamatud (eks. tüüp 7 ja 74) keelte järgi, juurdetulek (ostetud ja muu) kokku. Eksemplarid

	Eestikeelsed, arv/%		Venekeelsed, arv/%		teistes võõrkeeltes, arv/%	
	Arv	%	Arv	%	Arv	%
2022	13743	87,3%	628	4%	1365	8,7%
2021	15441	85,1%	1222	6,7 %	1489	8,2%
2020	15160	85,1%	1208	6,8%	1444	8,1%
Nimetused						
2022						

2021	3697	58,6 %	1165	18,5%	1447	22,9%
2020	4036	61,8%	1125	17,2%	1375	21,0%

Tabel 23. Raamatute juurdetulekust ilukirjanduse % aastate võrdluses

	Kokku	Keskkogu	Annelinn	Tammelinn	Karlova-Ropka	Ilmatsalu
2022	70,5%	67,7%	74,9%	69,7%	66,9%	83,3
2021	69,7%	69,3%	73,16%	68,4%	64,7%	75,7%
2020	64,9%	63,6%	69,4%	63,8%	60,8%	73,7%

Ilukirjandus on ülekaalus nii kogu süsteemis, kui ka harukogudes, mis on rahvaraamatukogule iseloomulik. Ilukirjandusteost, kui enamasti ühekordse kasutusega raamatut, laenatakse lugemiseks pigem raamatukogust, spetsiifilised erialateosed ostetakse sageli koju. Ilukirjanduse osakaal suurenes 2022. a veelgi, kuna rahakitsikuse tõttu vähenes peamiselt liigikirjanduse eksemplaarsus (seal on lugejanõudlus väiksem).

3.1.2. Perioodika komplekteerimine

Suur muutus perioodika komplekteerimises toimus pärast 24. veebruari, kui algas Venemaa sõda Ukraina vastu. Alates märtsist 2022 ei saa me venekeelset perioodikat Venemaalt. Lehepunkt pakkus asenduseks mõnda venekeelset ajakirja/ajalehte, mida antakse välja Lätis. Teine tarnija – Edusamm-Post – toimetab mõned tellitud ajakirjad kohale käsipostiga. Venemaalt tellitud perioodikast jäi 13 nimetust tulemata, kuid leiti mõned asendused Lätist ja Saksamaalt. Juulist hakkasid tulema Retseptny zdorovja, Azbuka zdorovja, Otkrito (1 Saksamaa, 2 Läti ajakirja). Mais alustati venekeelse Postimehe väljaandmist, kuid juba detsembris lõpetas see ilmumise. Samuti lõpetas ilmumise Postimees Junior. Kogu tellitud perioodika on piisavalt aktiivses kasutuses nii peamaja külastajate seas kui ka väliste teenuste pakkumisel.

Lehepunkt maksis tellitud ja saamata jäänud ajakirjade eest raha tagasi, mis oli napile eelarvele heaks täienduseks, kuna nii Eesti kui ka välismaalt tellitava perioodika tellimise hind tõusis. Kallima hinna tõttu vähendasime eksemplaarsust.

Kui raamatute müüjad on raamatukogudest huvitatud, siis kahjuks ei saa sama öelda perioodika kirjastajate kohta. Tava, et mõne paberväljaande tellija saab automaatselt juurdepääsu ka e-väljaandele, enam ei kehti ja e-väljaannetele peab juurde maksma (Delfi Meedia, Postimees Grupi, Õhtuleht Kirjastuse väljaanded). Samuti mõjutab perioodika kallinemist kojukandetasude suurenemine, ajakirjade väljaandjate muutumine (uus kirjastaja lisab ka hinda). Perioodika laenutamine järjest väheneb, vajadusel tuleb kaaluda perioodika eksemplaarsuse vähendamist.

Delfi Äripakett võimaldab peale ajalehtede lugeda digitaalselt ka seitset Delfi Meedia ajakirja (raamatukogu jaoks tuleb teha ebamugavalt palju kasutajakontosid). E-väljaandena saab lugeda ka Õhtulehte, Äripäeva ja Õhtulehe Kirjastuse ajakirju ja Director/Inseneeria.

Perioodika komplekteerimiseks kulus koos 2022. aasta tellimisega: 37 787 eurot.

Tabel 24. Ajakirjad (nimetused) keelte järgi (ostud ja annetused kokku) arvuliselt ja protsendiliselt:

	kokku	eesti keeles	vene keeles	teistes võõrkeeltes
2022	177	119 = 67,3%	12 = 6,7%	46 = 26%
2021	200	121 = 60,5%	32 = 16%	47 = 23,5%
2020	224	128 = 57%	38 = 17%	58 = 26 %

Ajakirjade uusi nimetusi hangiti juurde: **eestikeelseid – 2, venekeelseid – 7, teistes võõrkeeltes – 3.**

Tabel 25. Ajalehed (nimetused) keelte järgi (juurdetulek kokku):

	kokku	Eesti keeles.	Vene keeles	Teistes võõrkeeltes
2022	42	36 = 86%	6 = 14%	0
2021	44	38 = 86%	6 = 14%	0
2020	48	40 = 83%	8 = 17%	0

3.1.3. Auviste komplekteerimine

Tabel 26. Ostetud auviste ja elektrooniliste väljaannete maksumus laadide kaupa (€)

aasta	CD	DVD,VHS +litsentsitasu	CD-ROM DVD-ROM+ konsoolimängude aja- ja krediitkaardid	Võrguväljaanded	Kokku
2022	1954 €	766 €	180 €	0 €	2900 €
2021	1562 €	231 €	0 €	656 €	2449 €
2020	1717 €	453 €	798 €	827 €	3795 €

3.2. Inventuurid, mahakandmised

2022. a. jätkus kogude evalueerimine (samuti vajalike raamatute hankimine Hoiuraamatukogust). Andmebaasist kustutati kõik mahakantud väljannete eksemplarikirjed ja ka tühjad bibliokirjed (teistes raamatukogudes koostatud bibliokirjete kustutamisel lähtuti ELNET konsortsiumi „Ühiste kirjete kasutamise korrast”. 2022. aastast säilitatakse kustutusaktid vaid digitaalselt Tartu Linnavalitsuse dokumendihaldussüsteemis GoPro. Uuendati „Väljaannete kustutamise korda Tartu Linnaraamatukogus”.

Üleliigseid väljaandeid jagatakse tasuta või müüakse regulaarsetel raamatumüükidel. Mitmes majas toimub müük pidevalt käru-riiuli peal. Suuri nädalasi raamatumüüke korraldati peamajas mais, juulis, novembris ja ka Prima Vista raamatulaadal.

Tabel 27. 2022.a. kustutatud eksemplarid põhjuste järgi jagunevad järgmiselt:

asendatud	239
kadunud	147
lagunenud	1942
tagastamata	43
vananenud	1424
vähendamine	5825
välja makstud	19
KOKKU	9639

2022. aastal kustutati vanemat perioodikat kokku 90 nimetust (eestik. 30; venek. 24; teistes keeltes 36). Aastakäike kustutati 607, neist eestik. 332; venek. 99; teistes keeltes 176.

Tabel 28. Kustutamised 2022

raamatud tüüp 7,74,31				noodid	muud teavikud			käsi kiri	kassetid	CD	VHS	DVD	CD-ROM, DVD-ROM	Kokku	ajakirjade aastakäike	Kõik kokku
eesti	vene	võõr	kokku		kaardid	pisitrükised	lauamängud									
6854	2051	539	9444	18	48	0	2	0	0	9	64	47	7	9639	607	10246

Tabel 29. Fondi seis muutumine 2022

	raamatud tüüp 17,37,57				noodid tüüp 86				muud teavikud					käsitirjad
	eesti	vene	võõr	kokku	eesti	vene	võõr	kokku	kaardid	pisitrükised	lauamängud	ese, vidin	kokku	
01.01.2022	447876	79995	38126	565997	4292	2706	674	7672	730	37	423	6	1196	43
juurde	13743	628	1365	15736	69		46	115	4	1	56		61	
kustutatud	6854	2051	539	9444	8	7	3	18	48		2		50	
01.01.2023	454765	78572	38952	572289	4353	2699	717	7769	686	38	477	6	1207	43

	LP	helikassetid	CD (ka heliraamat)	VHS	DVD	diskett	CD-ROM, DVD-ROM	kokku	ajakirjade aastakäike	kõik kokku
01.01.2022	1580	271	9716	766	4117	7	353	591718	8496	600214
juurde	1		226		105		2	16246	506	16752
kustutatud			9	64	47		7	9639	607	10246
01.01.2023	1581	271	9933	702	4175	7	348	598325	8395	606720

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

Kõigis raamatukogu hoonetes on võimalik kasutada arvuteid ja saada osa riigi avalikest teenustest.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused

2022. aastal lisandus palju uusi lugejaid ja suurenes aktiivsete lugejate arv. Peamine tõus on tulnud laste külastuste arvelt, kes tänu kohapeal toimuvatele üritustele satuvad ka vabal ajal järjest rohkem raamatukokku.

Tartu Linnaraamatukogu külastas möödunud aastal iga päev umbes 1500 inimest, iga tartlaste kohta tehti 10 laenutust ning iga lugeja kohta kogunes keskmiselt 27 laenutust. Raamatukogu teenuseid kasutas aasta jooksul üle 30 000 lugeja, koduteenindust osutati 74 lugejale (peamajas 65, Ilmatsalus 9).

Raamatukogu noorim lugeja on sündinud 2020. aastal ja vanim 1925. aastal.

Raamatukogu keskkogu ja harukogusid külastati 2022. aastal ca 421 000 korda, seda on 6% rohkem kui aasta tagasi, aga pandeemia eelse, 2019. aasta külastuste arv oli siiski viiendiku võrra suurem. Aasta jooksul raamatukogu kasutanud lugejate arv tõusis 2,5%, aga jäi samuti napilt alla 2019. aasta näitajale.

Raamatukogust laenutati möödunud aastal ca 968 000 erinevat väljaannet, muuhulgas laenutati ka pille ja seemneid. Laenutuste arv oli 3,4% väiksem kui 2021. aastal ja üle 8% väiksem kui 2019. aastal. Laenutuste arvu mõjutab oluliselt ostetavate raamatute hulk. Kuna raamatu hind on oluliselt tõusnud, siis olemasoleva raha eest saab raamatukogu osta üha vähem raamatuid. Lugejate jaoks on uute raamatute kättesaamine aina keerulisem, sest järjekorrad neile pikenevad. Aasta lõpus olid kõige populaarsemad, st kõige pikema järjekorraga raamatud Eero Epneri „Lembit Ulfsak“ (187 inimest järjekorras), Mauri Dorbeki „Ma tahan. Ma suudan. Ma võin“ (156) ning Jaan Aru „Loovusest ja logelemisest“ (135). Raamatute kättesaadavust on püütud parandada enimnõutavatel raamatutel tavapärase 21-päevase laenutustähtaja asemel 7-päevase laenutustähtaja rakendamisega. Kokku oli aastas 7-päevase tähtajaga 40 nimetust, neist mõned mitu kuud, kui kõik kuud eraldi võtta, siis 102 nimetust. Kõige kauem olid nn „kiire raamatu“ nimekirjas Jo Nesbø „Poeg“ (8 kuud) ja Tõnu Õnnepalu „Palk“ (7 kuud).

Raamatukogud on pidevas muutumises, üha rohkem on toiminguid, mida saab teha veebis või raamatukokku sisenemata kogu ööpäeva jooksul. Kõik see muudab ka traditsioonilisi arvnäitajaid. Lugeja saab raamatud jätta ukse taha tagastuskasti ja tellida veebi vahendusel Tarka kappi. Keskkogu raamatukapi kaudu tehtud laenutuste arv on lähenemas 1% kõigist laenutustest ja kasvaks jõudsalt, kui kappe oleks rohkem. Kappi tellimisel on pidevalt järjekord – viimastel kuudel tuleb Tarka kappi tellitud väljaandeid oodata lausa 4–7 päeva. 2023. aastal loodame paigutada laenutuskapid harukogude juurde, et muuta teenus veelgi mugavamaks.

Raamatukogu külastustest tervikpildi saamiseks tuleb vaadelda ka virtuaalkülastusi, st raamatukogu kodulehe, blogide, raamatukogus koostatud andmebaaside, raamatukogu YouTube'i lehe jne külastusi. Raamatukogu reaalsete ja virtuaalsete külastuste koguarvust moodustasid virtuaalsed 2022. aastal koguni 56%. Enne pandeemiat jagunesid reaalsed ja virtuaalsed külastused enam vähem pooleks.

Jätakuvalt on populaarsed keelekohvikud (eesti ja prantsuse keel), noortekirjandusest rääkivad noortekohvikud ja üldisema sisuga kirjanduskohvikud. 2022 said taas hoo sisse koroonaajal lõppenud ringid. Alustas täiskasvanud õppijate õpiring „Nutihommik“ Tammelinna (teemaks arvuti ja nutiseadmete kasutamine; läbiviijaks täiskasvanute koolitaja Veiko Hani, kes tegi seda vabatahtlikuna); Tammelinna jätkusid lauamänguring ning kunstiring lastele ja noortele; Annelinna tegutses loovring täiskasvanutele ja Karlovas keskpäevane kunstiring. Peamajas jätkus laste lemmikloomaring. Jätakuvalt kaasati ka lugemiskoeri laste lugemaõppimisse.

Laenutati ka e-lugereid (kokku oli laenutuses 6 e-lugeri, mida laenutati kokku 68 korda (PocketBook 25, Sony 43). Lugerites laenutatavate teoste arv ulatus 515 teoseni – see hõlmab Kultuuriministeeriumi e-raamatu projekti raames valminud Eesti kirjandusklassika vabavaralised teosed, lisaks koos Apollo lugeritega saadud venekeelsed, ingliskeelsed ja saksakeelsed raamatud.

Tegevusi pakkusid raamatukogude tegevustoad, kus kasutati mitmeid erinevaid seadmeid – õmblusmasinad, 3D-skännerid, filmiskännerid, lamineerijaid, paberilõikamise masinaid jms.

Raamatukogu oli ka praktikakohaks infoteaduste praktikandile ja kaks 5. klassi tüdrukut Miina Härma Gümnaasiumist läbisid oma kogukonnapraktika Tammelinna raamatukogus.

Jätkus raamatukogu koostöö nii linnaosaseltside kui teiste ühendustega. Tammelinna Seltsiga koostöös toimusid mitmed üritused, sh kodukohvikute päev ja XIX Tammelinna päevad.

Täiskasvanud Õppija Nädala (TÕN) Tartumaa tugivõrgustikuga koostöös toimusid sisukad koosolekud ja õppereisid. Tänu TÕNi võrgustikule tekkisid head koostöösuhted nii muuseumite kui täiskasvanute koolitajatega. Täiskasvanud Õppija Nädala raames toimus ERMi raamatukogus professor Olaf Mertelsmanni loeng “Tuhat aastat Ukraina ajalugu 90 minutiga” ja sellega seoses sai tutvuda ka ukraina-teemalise kirjandusega, mida esitlesid nii Tartu Linnaraamatukogu kui ka ERMi Raamatukogu.

Koostööd tehti ka Oskar Lutsu majamuuseumiga (Tammelinna päevade raames salongiõhtu ja Oskar Lutsu majamuuseumi juhi Meeli Väljaotsa ettekannet raamatukogus Valentina ja Oskar Lutsu elust).

Soome Instituudi eestvedamisel toimus aktsioon „Lugemistund“, milles osalesid Tartu Linnaraamatukogu koos kõikide harukogudega ja ka Tartu Noorsootöö Keskus. Noorsootöö Keskust aidati raamatute valikul noortekeskustes toimunud ürituse ReadHour jaoks.

Eesti eri paikade kooliraamatukoguhoidjad käisid tutvumas Tammelinna harukoguga.

Tabel 30. Üritused ja koolitused

aasta	Üritusi ja koolitusi kokku	osalejaid	% üritusi/koolitusi	% osalejaid
2022	812 (+319)	19 409 (+5468)	+ 65%	+ 39%
2021	493 (-29)	13 941 (-1218)	- 47%	- 32%
2019	938	20 608		

Tabel 31. Aktiivsed lugejad (kasutasid aasta jooksul raamatukogu)

Raamatukogu	Lugejad 2021	Lugejad 2022	Muutus (+/-)
Rahvark kokku	29 434	30 187	+2,5%

Tabel 32. Raamatukogu füüsilised ja virtuaalsed külastused

Raamatu-kogu			Muutus (+/-)	Virtuaal-külast. 2021	Virtuaal-külast. 2022	Muutus (+/-)
Rahvark kokku	395 272	420 847	+6%	513 385	488 201	-5%

Reaalsed ja virtuaalkülastused kokku: 420 847 + 488 261 = **909 048**. Koguarvust tavakülastusi **46,3 %** ja virtuaalkülastusi **53,7%**.

Külastusi päevas 1456 (sh 719 keskkogus) lahtiolekupäevi 289.
Keskogu külastusi aastas 207 691, st **49,35** % kõigist külastustest.

NB! Esteri külastused siin ei kajastu, neid pole võimalik kokku lugeda.

Tabel 33. Laenutused ja päringud

Raamatu- kogu	Laenut-d 2021	Laenut-d 2022	Muutus (+-)	Päringud** * 2021	Päringud** * 2022	Muutus (+-)
Rahvark kokku	1 001 447	967 786	-3,4%	23 642	19 249	- 43 93

Laenutusi iga tartlase kohta 10 (Tartu elanikke 97 380)

Laenutusi iga lugeja kohta 27 (aktiivsed lugejad)

Targa kapi kasutus 2022:

Laenutusi 6727

Tagastusi 1275

Kasutajate arvu statistika puudub. Ooteaeg üldjuhul 1-2 päeva, paar viimast kuud pigem 4 -7 päeva. **0,7** % kõigist laenutustest tehakse Targast kapist. Tarka kappi tellimine jätkub endises tempos, aga peale koroonat on oluliselt vähenenud tellimine pakiautomaatidesse.

Pakiautomaati tellimine – tellijaid 32, tellimusi 44, kokku 124 pakki 194 raamatuga telliti pakiautomaatidesse (-63 % võrreldes eelmise aastaga). Tellimused erinevatesse Omniva pakiautomaatidesse: Anne Selver 39, Kvartali keskus 39, Lõunakeskus 25, Rebase Rimi 21, Vahi Selver 44 Veeriku Selver 26.

Muusikariistade kasutamine

Raamatukogus on võimalik laenutada ka pille ja kasutada koha peal nii klaverit kui ka digiklaverit. Mõlemad teenused on väga populaarsed. Kokku kasutati digiklaverit 472 tundi ja saali klaverit 190 tundi.

Tabel 34. Pillide kojulaenus

Instrument (kogus)	Saamise aasta	laenutusi/ pikendusi 2018	laenutusi/pikendusi 2019-2022	laenutusi/pikendusi kokku
Iiri tinavile (2)	2018	8/7	3/7	11/14
Kastanjett (2)	2018	10/1	14/4	24/5
Kellamäng (1)	2018	7/6	14/19	21/25
Kitarr 3/4 (2)	2018	14/4	20/26 (1 kitarr!)	34/30 (1 kitarr)
Käsitrumm	2018	5/1	9/20	14/21
Laste plokkflööt poistele (2)	2018	20/14	87/40	107/54
Laste plokkflööt tüdrukutele (2)	2018	14/24	89/18	103/42
Lastekannel (2)	2018	11/8	24/38	35/46
Marakad (3)	2018	19/12	101/20	120/32

Silikoontselloid (2)	2018	18/9		
Slaidkitarr	2018	3/1	7/16	10/17
Slaidvile (2)	2018	3/1	2/5	5/6
Tamburiin (2)	2018	7/8	16/73	23/81
Triangel (2)	2018	5/5	11/2	16/7
Trumm pulga otsas (2)	2018	5/1	32/14	37/15
Ukulele (2+2)	2018	29/12	64/146	93/158
Väikekannel D-duur	2018	3/13	19/23	22/36
Väikekannel G-duur	2018	4/12	16/29	20/41
Mandoliin (1)	2018	1/1	4/8	5/9
	(annetus)			
Mandoliin (1)	2021		4/7	4/7
	(annetus)			
Djembe (1)	2019		8/0	8/0
	(annetus)			
Kazoo	2019		2/6	2/6
Iiri tinavile D	2019		1	1
	(annetus)			
Klarnetmeloodika	2021		2/7	2/7
	(annetus)			
Lasteakordion	2022		1/1	1/1
	detsember			
Kitarr 4/4	2022		2	2
	detsember			
	(asendus)			

Tabel 35

Raamatukogu	Virtuaalürituste arv		Virtuaalüritustel osalejate arv		Virtuaalürituste järelvaatajate arv***	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Rahvarkokku	72	18	4718 (otse 150)	164	4568	477
Hübriid, st ülekanega	72	4		82	4568	546

***kui järelvaatamine võimaldati peale ürituse toimumist

Virtuaalüritused reaalajas olid põhiliselt lastele ja noortele: kohtumine Kreekas elava autori Terje Homutoviga, koos Tallinna Keskraamatukoguga noorte luulehuviliste kohtumine P.I. Filimonoviga, kirjandusfestivali Prima Vista raames kirjandusklik seiklusmäng Tartu Fic'i vahendusel ja kirjandusviktoriin 7-9. klassidele ning kirjandusfestivali LUUP raames kirjandusviktoriin 7.-8. klassidele. Irina Möldre lugemissoovitused noortele (12) ja Prima Vista

näituste avamine olid YouTube'i kanalil järelvaadatavad. Otseülekandeid reaalselt toimunud üritustest oli 4 (lastekirjanduse päev, kirjandusõhtud, mille külalisteks Rein Raud, Mihkel Mutt ja Paavo Matsin, Birute Jonuškaite). Kõik need jäid YouTube's järelvaadatavaks.

Tabel 36. Virtuaalkoolitused

Raamatu- kogu	Virtuaalkoolituste arv		Virtuaalkoolitustel osalejate arv		Virtuaalkoolituste järelvaatajate arv***	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Rahvark	1	1	12	40	?	200

***kui järelvaatamine võimaldati peale koolituse toimumist

Oli üks otseülekandega koolitus täiskasvanutele. Virtuaalüritusi ja koolitusi **2,8 %** (23 sündmust 812st). Aasta tagasi **14,6%** (72 sündmust 493-st)

Tabel 37. Virtuaalnäitused

Raamatu- kogu	Virtuaalnäituste arv 2021	Virtuaalnäituste arv 2022	Virtuaalnäituste küllastajate arv 2021	Virtuaalnäituste küllastajate arv 2022
Rahvark kokku	10	8	2731	2677

8 muusikaosakonna näitust loodud Microsoft Sway keskkonnas. Virtuaalüritusi sündmuste koguarvust (üritus+koolitus) 2,7 % (22 sündmust 812-st).

4.3 RVL teenindus

RVL-i kaudu telliti raamatuid nii postiga kui pakiautomaati.

1. Tartu Linnaraamatukogust teiste raamatukogude poolt tellitud teavikud

Kokkuvõte:

22 tellijat (raamatukogu)
189 tellitud teavikut
187 saadetud teavikut
2 täitmata tellimust (põhjus: järjekord)
101 pikendamist

Tabel 38. Tartu linnaraamatukogult teavikuid tellinud raamatukogud

Tellijä/Raamatukogu	Teavik tellitud	Teavik saadetud
Tallinna Keskraamatukogu	73	73
Hoiuraamatukogu	24	24
Põlva Keskraamatukogu	19	19
Läänemaa Keskraamatukogu	16	15
Rahvusraamatukogu	13	13
Elva Linnaraamatukogu	13	13
Valga Keskraamatukogu	6	6
Järvamaa Keskraamatukogu	4	4
Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu	4	4
Harjumaa Keskraamatukogu	2	2

Pärnu Keskraamatukogu	2	1
Saverna Rahvaraamatukogu	2	2
Viljandi Linnaraamatukogu	2	2
Avinurme raamatukogu	1	1
Eesti Panga raamatukogu	1	1
EMTA raamatukogu	1	1
Jõgeva Linnaraamatukogu	1	1
Kuusalu KK kooliraamatukogu	1	1
Kaitsevägede Magasini raamatukogu	1	1
Pala raamatukogu	1	1
Toila vallaraamatukogu	1	1
Tõrva raamatukogu	1	1
KOKKU 22	189	187

*Märkus: 1 Rahvusraamatukogule saadetud raamat saadeti rahvusvahelise RVL kaudu edasi Taani Kuninglikule raamatukogule

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

See on raamatukogu üks prioriteetidest, sest tahame toetada lastes lugemisharjumuse kujunemist varajast noorusest peale. Noortekirjandus on peamajas dubleeritud laste- ja ilukirjanduse osakonnas, et noored saaksid valida, kust eelistavad laenata. Noortekirjandust osteti ka inglise ja ukraina keeles. Inglisekeelseid raamatuid on ostetud aina rohkem, sest nende laenutamine kasvab. Üha rohkem noori loeb inglise keeles, sest paljud populaarsed järjearmatud ei ole eesti keeles kättesaadavad.

Laste- ja noortekirjanduse ostud 2022

eesti keeles	616 nimetust (24,2% kõigist raamatutest)	2942 eksemplari(24,3%)
vene keeles	33 nimetust (18,5%)	41 eksemplari (19,3%)
inglise keeles	215 nimetust (41,5%)	223 eksemplari (34,3%)
ukraina keeles	70 nimetust (7,7, 8%)	113 eks (80,7%)
Kokku	934 nimetust	3319 eksemplari

(Andmed on saadud eksemplari väljast IKOOD1: noorte- ja lastekirjandus (202), liigikirjandus noortele ja lastele (204).

Laste- ja noortekirjandust saime lisaks ka asenduste ja annetustega. Annetusi oli ka teistes võõrkeeltes.

Annetatud ja asendatud eksemplariid

eesti keeles	638
vene keeles	66
inglise keeles	240
prantsuse keeles	17
saksa keeles	11
ukraina keeles	17
norra keeles	2
Kokku	991 eksemplari

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 39. Lapsed raamatukogu kasutajatena

Rmtk	Lug-d 2021	Lug-d 2022	Muutus (+/-)	Külast-d 2021	Külast-d 2022	Muutus (+/-)	Laenut 2021	Laenut 2022	Muutus (+/-)
Rahvark	8456	8760	+304	88 313	111 017	22 704	86 773	92 312	+ 5539

Laste raamatukogukasutus on kasvanud, kuid see oleks kindlasti veelgi suurem kui ei peaks nii sageli andma raamatusoovile eitavat vastust – põhjuseks väike eksemplaarsus, mis omakorda tuleneb raamatuostussumma ebapiisavusest. Uue raamatu eksemplaarsus peaks olema kaks korda suurem. Kooli lugemisvara võiksid kirjastused julgelt kordustrukkidena välja anda. On olnud aastaid, kus kirjastajad on meilt on sedalaadi infot küsitud, aga tagasisidet ei ole me saanud.

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine

Laste ja noortetööd tehakse enim koolieelikute ning esimese ja teise kooliastmega. Osavõtjate arvukuselt on need sündmused kõige rahvarohkemad. Põhikooli lõpus on õpilastel väidetavalt rohkem tarvis keskenduda koolis antavatele ülesannetele. Siiski on ennast siiani üsna hästi tõestanud Noorte Luuleprõmm, mis tõestab, et loovusega seotud sündmused pakuvad noortele huvi. Digiviktoriinid keskastmele on samuti olnud populaarsed ja nendega tuleks jätkata.

Kirjanduse laenamine. Loomulikult käiakse nõutamas koolilugemist, kuid on vanemaid, kes on meie juures igapäevased külalised ja viivad koju lugemist tervele perele – lasteraamatuid, seiklus- ja põnevuskirjandus veidi vanematele, lisaks valik uudiskirjandust. Harvem laenatakse meilt luuleraamatuid.

Jätkasime koostööd MTÜ-ga, kes tegeleb teraapilise lugemisega. Raamatukogu osaks on otsida välja tekste, kus on juttu tunnetest. Lisaks on meie poole pöördunud venekeelsete lapsevanemate ühendus, palvega leida raamatuid, mis aitaksid venekeelsetel lastel omandada eesti keelt. Aasta jooksul on ukrainakeelseid lasteraamatuid kasutanud end meie lugejais registreerunud abivajajad.

2022. aastal pöördus meie poole Karlova lasteaed ettepanekuga olla partneriks nende juubeliaastal. Leppisime kokku, et lasteaiarühmad käivad kord kuus raamatukogus ja iga kuu on pühendatud mingile iseloomuomadusele (neist peaks moodustuma Karlova lasteaia nimi).

Lisaks korraldame lastele kohtumisi kirjanikega. Jätkati kolmapäevaste jututundidega, arvestades kava kokkupanekul lasteaedade soovidega.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused.

Kuna kadusid piirangud, taastus koolide ja lasteaedade koostöö raamatukoguga. Eriti hästi läksid käima lasteaedadele mõeldud projektid – kolmapäevased jututunnid, Karlova lasteaia koostööprojekt ja ettevõtmine „Kõik algab seemnest“, samuti lasteaedadele suunatud haridusprojekt. Loeti koos lastega, mõistatati ja meisterdati, mängiti raamatupeitust jne. Kirjandusfestivalil PrimaVista oli eraldi lasteprogramm, mis hõlmas kohtumisi kirjanikega, joonistusvõistlust, lasteosakonna nukuteatri etendust ja heategevusprogrammi ning lasteaiaste kontserti linnarahvale. Toimus seiklusmäng mobiilirakenduse TartuFic baasil 7 -9 klassidele ja lastekirjanduse festivali LUUP ajal korraldati virtuaalne kirjandusviktoriin 7 -8 klassidele.

Oktoobris peeti laste ja noorte kirjandusfestivali „LUUP“. Kava sai mitmekesine: Elektriteatris oli vaatamiseks spetsiaalne filmiprogramm, tutvustati draamavormis noorteraamatuid, toimus Noorte Luuleprömm, külla tuli soome-rootsi kirjanik Maria Turtschaninoff, Üliõpilasteater esitas oma peaaegu öise etenduse „Lõkkelood“ ja Brain Games tutvustas huvitavaid lauamänge. Teoks said kohtumised kirjanikega – Tartu Lapsepõlve Auhinna nominentidega (Kadri Hinrikus, Kersti Kivirüüt, Indrek Koff). Toimusid kirjandusvõistlused suurtele ja väikestele, Mika Keränen käis koos lastega seiklemas Supilinnas, festivali lõpetas perepäev loomasõpradele.

Eraldi väärib mainimist ülevabariigiline haridusprogramm „Lugemisisu“, kus Tartu lapsed usinasti kaasa löövad.

Koostöö koolide ja lasteaedadega oli raamatukogu jaoks oluline ja tähtis – toimus 99 raamatutundi, kus oli 1899 osalejat. Kõige enam käidi raamatukogu ja uudiskirjandust tutvustavates tundides, aga ka tutvumas Lugemisisu programmiga ja Tartu Lapsepõlve Auhinna nominentidega. Telliti mõned tunnid aktiivõppe programmide raames (Luule ja loodus; Koomika elus ja kirjanduses). Lastega kohtusid mitmed kirjanikud (nt Eva Roos, Maarja Kangro, Terje Homutov, Lembe Mõttus, Kairi Look, Anti Saar, Tuul Sepp, Els Heinsalu, Mika Keänen, Liis Sein jt).

Suvel lugesisid lapsed „Suvelugemise“ programmis usinalt uusi ja vanemaid raamatuid (väljastati lugemispasse). Lugemishooaja lõpuks tuli lastel täita leidlike ja humoorikate ülesannetega tööleht. Kolmandat korda pakkus suvelugemisprogrammi ka Tammelinna harukogu, milles osales 143 last, kokku loeti 450 erinevat raamatut.

Raamatukogude aasta puhul toimus kaks loomingukonkurssi- lasteaialastele joonistusvõistluse ja põhikoolile omaloominguvõistluse „Mina ja raamatukogu“. Viimase võistluse tublimatele andsime auhinnaraamatud festivali LUUP pidulikul avaüritusel.

NB! Järgnevad tabelid on lasteürituste kohta. Noorteüritused on arvestatud statistikas kokku täiskasvanute omadega. Olulisemate laste- ja noorteürituste ülevaade vt Lisa 4.

Tabel 40. Lasteüritused (KK - keskkogu, HK – harukogud)

Üritused	Ürituste arv			Osavõtjate arv		
	KK	HK	Kokku	KK	HK	Kokku
Kirjandusüritused	118	72	190	3230	2129	5359
Kirj. virtuaalne	3		3	80		80
Teemaüritused sh ringitöö	42	84	126	470	1552	2022
Teema virtuaalne	1		1	80		80
Kokku üritusi	164 (+92)	156 (+44)	320 (+137)	3860 (+70)	3681 (+527)	7541 (+597)

Ürituste koguarvust moodustasid kirjandusüritused 73 %. Eriti suur oligi 2022. aastal kasv just kirjandusürituste osas. ürituse keskmine osalejate arv 23, 5 (eelmisel aastal 38, arvu tõstsid virtuaalüritused).

Tabel 41. Rühmakoolitused lastele

Rühmakoolitus	Koolituste arv			Osavõtjate arv		
	KK	HK	Kokku	KK	HK	Kokku
Ekskursioonid	11	16	37	180	207	387

Raamatukogutunnid,	100	83	183	1918	1566	3484
Ringitöö – teemaürit all						
Kokku koolitusi	111 +52	99 +44	210 +97	2098 +1063	1773 +902	3871 +861

Keskmine osalejate arv koolitusel 19 (aasta tagasi 17). Tagasi on tulnud ekskursioonid, mida möödunud aastal oli imevähe.

Tabel 42. Lasteüritused ja rühmakoolitused 2019 – 2022 (sulus võrdlus 2021. a-ga)

Aasta	Sündmuste arv	Osavõtjate arv
2019	641 (+200)	13161 (+3473)
2020	338 (-303)	10856 (-2305)
2021	296 (-42)	8854 (-2002)
2022	530 (+234)	11 432 (+2578)

Sündmuste arvu kasv 44, 1%

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Raamatukoguvälist teenust pakutakse mitmel viisil: korra nädalas koduteenindus, Liiva tänava hooldekodu ja puuetega inimeste koja külastus ning vajadusepõhine koostöö päevakeskustega. Kõige mahukam ja spetsiifilisem on koduteenindus, see nõuab head füüsilist ja vaimset vormi. Bussiringid toimuvad kolmapäeviti, keskmiselt on u 10 koduviisi korruga, vajadusel ja võimalusel käib töötaja kodudes ka muul ajal. Koduteeninduse töötaja mobiiltelefoni number on kodulehel kõigile kättesaadav. Koduteeninduse kasutajaid oli 2022. a 74. Neile tehti visiite 537 korral – 48 bussiringi ja 51 jalgsi külastust (peamaja ja Ilmatsalu harukogu töötajad).

Tabel 43. Koduteenindus

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Koduteenindus	537	603	74

Tabel 44. Teenused teistele asutustele

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Liiva tn hooldekodu	20	19
Tartu Puuetega Inimeste Koda	47	12

Hooldekodus on 19 lugejat, kes kasutasid teenust 268 korral, töötaja tegi asutusse 20 visiiti. Laenutati 504 raamatut ja 79 perioodikaväljaannet. Puuetega inimeste kotta tegi töötaja 47 visiiti, teenust kasutas 12 lugejat 281 korral. Laenutati 409 raamatut ja 105 ajakirja.

Tabel 45. Teenindus väljaspool raamatukogu

	lugejad	külastused	töötaja visiite	raamatud	perioodika
Hooldekodu	19	268	20	504	79
TPIK	12	281	47	409	105

Erivajadusega lugejateks võiks tinglikult lugeda ka venekeelsete laste vanemate gruppi nimega „Ninazarvik“, kelle soovil andsime aasta jooksul infot selliste eesti ja ka venekeelsete lasteraamatute leidumuse kohta, mis võiksid toetada laste üldise lugemisõskuse arengut ja ka eesti keele valutumat omandamist. Paaril korral võõrustati ukraina lapsi – tutvustati

ukrainakeelseid raamatuid ja viidi läbi meisterdamistunde. Ukraina laste klubi on hakanud regulaarselt laupäeviti kohtuma raamatukogus alates 2022. a. lõpust.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

4.6.1 Kohalikul tasandil

Osalesime raamatukogude aasta järgmistes ühistes ettevõtmistes: raamatukogude aasta avamine (12.01.22 raeplatsil ja turuhoones ning harukogudes), näitus Kogude pärlid, pannkoogihommik, kohalike dialoog kohalikus raamatukogus, tutvumismäng „Tunne Eesti raamatukogusid“, rahvusvähemuste päev raamatukogus ja raamatukogude öö.

Raamatukogude aastast inspireerituna kutsus MTÜ Minu Riik meie raamatukogu üleriigilise esseekonkursi läbiviimise koostööpartneriks. 268 last ja noort 76 koolist kirjutasid essee teemal „Minu raamatukogu – linnas, taskus, südames...“.

Uue ettevõtmisena alustasime raamatukogus sügisel sarja „Huvitavate kohtumiste õhtud“, mille fookuses olid kestliku arengu teemad. Sari tõi raamatukokku põnevaid esinejaid erinevatelt elualadelt ja laienes teemade ring.

Raamatukoguga võtsid 2021. aasta sügisel ühendust TÜ kogukonna arendamise ja sotsiaalse heaolu eriala tudengid, et teha teenusdisaini aine raames uurimus Annelinna kogukonnaaia kohta. Toimusid intervjuud harukogu juhataja ja peenrakastide kasutajatega. 2022. aasta kevadel toimus Annelinna raamatukogus maailmakohviku vormis kohtumine Annelinna kogukonna esindajatega, kus tehti kokkuvõtteid senisest küsitlusest ja koguti uusi ideid. Septembris saadeti kogutud materjalid, ideed ja järeldused ka raamatukogule.

Pandeemia tõttu seatud piirangute kadumine andis hoogu sündmuste korraldamisele. See oli ka ainuke tegevusvaldkond, milles jõudsimis sisuliselt pandeemiaeelsele tasemele. Kevadel olid inimesed ja koolid veel ettevaatlikud ning linnas kasvas plahvatuslikult sündmuste valik, aga siiski olid raamatukogu tulemused rõõmustavad.

Aasta jooksul korraldati ühtekokku 812 üritust ja koolitust ligi 20 000 osalejale. Võrreldes 2021. aastaga kasvas sündmuste arv 39% ja osalejate arv 28 %. Igal nädalal leidis aset ca 15 sündmust, neist laias laastus 2/3 lastele ja 1/3 täiskasvanutele ning noortele. Kogu sündmuste arvust 37 % olid koolitused. Keskmiselt oli igal sündmusel 24 osalejat (üritustel 27 ja koolitustel 18).

Raamatukogu linna kultuurielus osalejana

Jätkasime UNESCO kirjanduslinn Tartu egiidi all toimuvate tegevustega. Kaheksanda Tartu lastekirjanduse auhinna laureaadiks sai Kadri Hinrikus raamatuga „Elevant“. Lastekirjanduse auhinna võitnud raamatut jagati kõigile linna 5. klasside õpilastele. Raamatukogu oli Tartu kirjandusfestivalide Prima Vista ning laste- ja noortekirjanduse festivali Luup kaaskorraldaja. Festivalide raames esines raamautkogus 5 kirjanikku välismaalt: Prima Vistal autorid Saksamaalt, Leedust, Norrast ja Rootsist ning lastekirjanduse festivali autor Soomest.

Andmebaasi „Tartu ilukirjanduses“ põhjal väljatöötatud kirjanduslikud matkad viisid huvilisi kuuele erinevale jalutuskäigule. Aktiivõppe raames viidi linna gümnasistid veel 7 kirjanduslikule jalutuskäigule. Matkad toimusid koostöös linnamuuseumiga, ajalooline pool

neilt, kirjanduslik meilt. Mobiilirakendus TartuFic pakkus samu marsruute huvilistele iseseisvaks läbimiseks.

Raamatukogude aasta ja kevadel kadunud piirangud andsid hoogu sündmuste korraldamisele. Aasta jooksul korraldati raamatukogus 812 erinevat sündmust või koolitust (võrreldes 2021. aastaga 319 rohkem), milles osales ca 20 000 inimest (võrreldes 2021. aastaga 5468 rohkem). **2021. aasta arvud** ületasime suurelt. Osalejate arvu kasv ei olnud nii suur kui sündmuste arvu kasvu pealt loota võis. Ilmselt mängis oma osa eelmise aasta suurem **virtuaalürituste osakaal (tänavu kõigest 22 eelmise aasta 74 vastu)**, mille külastuste arv on võrreldes füüsiliselt toimunud üritustega suurem, aga sisaldab rohkelt nõ fantoomkülastusi (mõnest sekundist mõne minutini). Inimesed olid pikalt ettevaatlikud ja publikuarv koroonaeelsest ajast väiksem, eriti aasta esimeses pooles. Oma osa mängis ka see, et pärast piirangute kadumist toimus äkki nii palju, et huvilistel tuli valikuid teha. Tegelikult on veel parem võrdlusaasta **koroonaeelne 2019. aasta**, mille tulemusi me siiski kokkuvõttes ei ületanud. 2019 toimus **126** sündmust rohkem.

Tabel 46. Üritused

Raamatukogu	Näitused ja väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
Keskkogu	62 / 144	294	8122
Annelinna harukogu	17 / 98	40	1190
Tammelinna harukogu	17 / 16	90	2312
Karlova-Ropka harukogu	16 / 20	71	1410
Ilmatsalu raamatukogu	3 / 18	17	1018
Kokku	115 / 305	512	14052

Tabel 47. Osalemine üritustel ja koolitustel

Aasta	Ürituste, koolituste arv	Osavõtjate arv
2019	938 (+188)	20 608 (+2723)
2020	522 (-416)	15159 (-5449)
2021	493 (-29)	13941 (-1218)
2022	812 (+319)	19 409 (+5468)

Tabel 48. Koolitused

Raamatukogu	Kasutajakoolitus rühmale	Kasutajakool. individuaalne	Osalejad rühm.	Osalejaid ind.
Keskkogu	161	2667	2973	2667
Annelinna harukogu	41	21	780	57
Tammelinna harukogu	56	17	911	16
Karlova-Ropka harukogu	36	135	405	135
Ilmatsalu raamatukogu	6	2	288	3
Kokku	300	2842	5357	2878

Enne koroonaaega oli kindel muster: 2/3 lasteüritusi ja 1/3 täiskasvanute omi, aga pandeemia ajal see proportsioon pisut nihkus, st täiskasvanute ürituste osakaal suurenes (tänavu 37,5%)

Rühmakoolitusi on 30% täiskasvanutele ja 70% lastele. Igal nädalal leidis aset umbes 15 sündmust.

Keskmiselt oli igal üritusel (koolitus + üritus) 24 osalejat.

Ürituste puhul 27, 4 (täiskasvanud 34, lapsed 23,5)

Koolituste puhul 18, 4 (täiskasvanud 17, 5, lapsed 19)

Võrreldes 2021. aastaga kasvas sündmuste arv ligi 40%, osalejate arv 30% ja jõudis pandemiaeelse aja tasemini. Kõige populaarsemad olid kohtumisõhtud Mart Juure, Aleksei Turovski, Jaan Aru ja Tõnu Önnepaluga.

Täiskasvanutele (sh noored) oli **2022. a. küll 50 üritust rohkem, aga lastele 97 sündmust vähem kui enne koroonaaega**. Rühmakoolitusi oli tänavu tunduvalt vähem, ennekõike täiskasvanutele mõeldud koolitusi: kokku -95 koolitust vähem kui 2019 (täiskasvanud -65 ja lapsed -14). Peab ütleva, et **2019** oli eriliselt edukas, tollal kasvas sündmuste koondarv 188 võrra 2018. aastaga võrreldes ja just laste arvelt (**võib-olla väike anomaalia?**). Osaliselt tulenes sündmuste arvu kasv sellest, et lugesime esmakordselt statistikasse sisse ringide töö.

Esimesel poolaastal oli veel palju ettevaatlikke, kes naljalt välja ei tulnud. Selle kõrval hakkas rolli mängima sündmuste rohkus. Kõik püüdsid kaotatud aega justkui tasa teha ja valik muutus väga suureks. Ja inimesed on valivadki. Meediast tuntud nimed toovad endiselt saalid täis, teiste sündmuste puhul on publiku arv ettearvatu, vahel ka tagasihoidlik (10-15).

Sündmuste struktuur

Täiskasvanute- ja noorteürituste koguarvust **56%** on kirjandusüritused, laste puhul **73 %**.

Täiskasvanute puhul olid kirjandusüritused aastaid suures ülekaalus, nüüd on vahekord muutunud. Loomulikult pole arvudes kogu tõde. On nii palju tegevusi, mida riigistatistika sisse ei loeta, nt raamatümüügid, ettekannete pidamised, blogipostitused jpm.

Kokku keskkogus ja harukogudes, täiskasvanutele ja lastele (sulgudes võrdlus eelmise aastaga)

NÄITUSED

Kokku 115 (+21)

sh virtuaalseid 8

VÄLJAPANEKUD

Kokku 305 (+47)

ÜRITUSED

Kokku 512 (+174) sh täiskasvanutele **192** (+37) ja lastele **320** (+137)

Osalejad **14 052** (+2659) sh täiskasvanud 6511 (+2062) ja lapsed 7541 (+597)

Virtuaalüritusi 4% ürituste koguarvust (16 üritust).

Näituse koguarv oli viimase 5 aasta suurim. 115 näitusest 67 olid kunsti- ja käsitöönäitused, 37 raamatunäitust Tartus ja 5 rändnäitust väljaspool Tartut ning 8 muusikaosakonna koostatud virtuaalnäitust, Näituste sisuline maht oli küllaltki erinev, oli hästi mahukaid, aga ka väiksemaid ülevaatenäituseid.

Esmakordselt pandi kokku välinäitus Kүүni ja Poe tänava nurgale, mille 8 vitriinis tutvustati raamatukogu erinevaid teenuseid ja võimalusi. Näituse pani kokku toimekond koosseisus L. Jahilo, M. Põltaas, T. Sulg, Ä. Neemre, K. Pai, kujundas Külli Peegel. Kõige vaadatum näitus oli kahtlemata raamatukogu fuajees alates aprillikuust eksponeeritud „Raamatukogus on juhtunud“, mis kajastas lugeja soove raamatukoguhoidjatele.

2021. aastaga võrreldes oli ürituste arvu kasv suur, kuigi aasta esimestel kuudel käisid lasteaiad ja koolid raamatukogus veel suure ettevaatusega. Osalejate arvu kasv ei olnud nii suur kui sündmuste arvu kasvu pealt loota võis. Ilmselt mängis oma osa eelmise aasta suurem **virtuaalürituste osakaal (tänavu kõigest 4 eelmise aasta 44 vastu)**. Virtuaalkülastuste arv on võrreldes füüsiliselt toimunud üritustega suurem, aga sisaldab rohkelt nõ fantoomkülastusi (mõnest sekundist mõne minutini), seda suurendab ka järelvaatamise võimalus.

Koroonaelse 2019. aastaga võrreldes toimus küll 97 üritust vähem, aga 2019 oli mõnes mõttes anomaalne aasta, mil tegutses palju ringe, mis statistikat jõudsalt kasvatasid. Praegu on ringitööd vähem, statistikas on arvestatud teemaürituste alla, on see siis lauamänguring või sügisel Tammelinna raamatukogus tööd alustanud laste kunstiring 7- 12-aastastele lastele. Sündmuste osas on ülekaal koolieelikute, esimese ja teise kooliastme õpilasüritustel, ka osavõtjate arvu poolest olid need sündmused kõige rahvarohkemad.

Koostööpartnerid kohalikul tasandil

Linnavalitsuse kultuuriosakond – raamatukogu on esindatud UNESCO kirjanduslinna töögrupis (toimus kohtumine töögrupi juhi Marja Undiga ja veebisuhtlus). Koostöös kultuuriosakonnaga (linn tellis lisatiraaži) toimus lastekirjanduse auhinna võitnud raamatute jagamine 5. klasside õpilastele.

Linnavalitsuse kultuuriosakonna hallatav infoportaal Tartu Kultuuriaken on asendamatu kanal sündmuste reklaamimisel, linnavalitsuse haridusosakond – aitab info meie sündmustest koolide listidesse.

Linna avalike suhete osakonna kaudu liigub linnaraamatukogu info Tartu linna kodulehele, Täiskasvanud õppija nädal saab teoks koostöös linna koolitusasutustega.

Personalijuhi põhilised koostööpartnerid praktikantide ja vabatahtlike vahendamisel on olnud Töötukassa Tartumaa osakond, Tartu Kutsehariduskeskus ja TÜ..Luule Ahu osales TÕN-i Tartumaa tugivõrgustiku töös ja Tammelinna Seltsi tegevuses. Yaroslava Shepel lõi kontakti Tartu Ukraina majaga, tahaksime pakkuda Ukrainast saabunud põgenikele just selliseid teenuseid ja sündmusi, mida nad vajavad.

Jätkus koostöö teiste festivalide korraldajatega: Tammelinna harukogu oli tihedalt seotud Tammelinna Seltsiga ja on juba aastaid üks Tammelinna päevade põhikorraldajaid ja toimumispaiku. Annelinna raamatukogu koostööpartner on samas hoones asuv Tartu II muusikakool. Osalesime tudengipäevade festivalil, tegime koostööd Tartu Naiskodukaitsega Raamatukogu teeb juba aastaid koostööd Žukovski nimelise luulefestivaliga, kahel-kolmel päeval toimub festivali venekeelne programm raamatukogus.

Usaldusväärsed ja pikaajased koostööpartnerid on Oskar Lutsu majamuuseum, Tartu Lastekunstikool (iga-aastane lõputööde näitus raamatukogus), Tartu Harrastuskunstnike Liit, aga ka mitmed foto- ja käsitööklubid, teeme koostööd lugemisklubiga Trükimust ja pool pokaali, aasta jooksul tehti koostööd mitme tantsuklubiga. Koostööd tehti koolide ja lasteaedadega.

Keskkogu lasteosakond jätkas teraapilise lugemisega tegeleva MTÜ-ga – otsiti välja tekste, kus juttu tunnetest. Lisaks on pöördus lasteosakonna poole venekeelsete vanemate ühendus, palvega leida raamatuid, mis aitaksid venekeelsetel lastel omandada eesti keelt. Aasta jooksul soetati raamatukokku ukrainakeelseid raamatuid, mida kasutasid end lugejaiks registreerinud Ukrainast saabunud. 2022. aastal tegi keskkogu tihedat koostööd juubelit tähistava Karlova lasteaiaga. Lasteaiarühmad käisid kord kuus raamatukogus ja iga kuu oli pühendatud mingile iseloomumadusele. Lisaks korraldati lastele kohtumisi kirjanikega, jätkati kolmapäevaste jututundidega, mille kava kokkupanekul arvestati lasteaegade soovidega.

Eesmärk on teha koostööd kõigi linna lasteasutustega. Harukogude partneriteks on enamasti naabruses asuvad lasteaiad ja koolid: Annelinna harukogul Kivilinna Kool, Annelinna gümnaasium, Hansa kool, Descartes'i kool, Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium, Karlova-Ropka harukogul Forseliuse, Karlova ja Variku kool, Tammelinna harukogul Tamme kool, Kristlik põhikool ja Veeriku kool, aga ka Tartu Tamme Gümnaasium ja Tartu Täiskasvanute Gümnaasium. Laste- ja noorteosakona lähimad partnerkoolid on Kesklinna ja Raatuse kool ning kesklinna lasteaiad.

4.6.2 Riiklikul tasandil

Osaleti paljudes üle Eestilistes ettevõtmistes: korraldati rahvusvähemuste päeva, pannkoogihommikut, tantsiti raekoja platsil raamatukogude tantsu, õpiti korraldama raamatukogudes võrdset dialoogi jne.

Koostöös Eesti Lastekirjanduse Keskusega loodi neljandat aastat kaasa „Lugemisisu” programmis (keskendub esimesele kooliastmele (1-4 klass) ja lasteaialastele). Lastele pakutakse lugemiseks valiku häid raamatuid, tegeldakse uurimistööga kohalikus raamatukogus, mängitakse ja meisterdatakse. See on oluline ülevabariiklik lugemist väärtustav ettevõtmine.

Meie raamatukoguhoidjad aitasid kaasa Lugemisühingu algatatud „Hea Lasteraamatu” ja „Hea Noorteraamatu“ leidmisele. Oleme läbi viinud kohalikke eelvoore nii vabariikliku ettelugemisvõistluse kui 4. klasside kirjanduse tundmise vabariiklike võistluste raames. Koostööpartnerid raamatukogu tegutsemisel kultuurikeskusena.

Kõige tihedam oli koostöö kirjastusega Petrone Print aastaringselt toimuvate vestlusõhtute korraldamisel. Jätkus koostöö Hendrik Lindepuu kirjastuse ja Fantaasiaga.

Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu raamatukogule pakutakse pidevalt abi väljaannete kataloogimisel ja arvele võtmisel.

Läbi aasta toimus koostöö ka kirjandusfestivali Prima Vista kaaskorraldajate Tartu Ülikooli Raamatukogu, Eesti Kirjanduse Seltsi ja Kirjanike Liidu Tartu osakonnaga uue festivali ettevalmistamisel ja läbiviimisel. Tartu Laste- ja noortekirjanduse festivali Luup korraldamisel tehti koostööd Eesti Kirjanduse Seltsi, Tartu emakeeleõpetajate aineseksiooniga (ja Eesti lastekirjanduse Keskusega kes liitus korraldajatega. Koostöös Eesti lastekirjanduse keskusega osaleti kolmandat aastat „Lugemisisu“ programmis.

Erialane koostöö.

Raamatukogu tegi pidevat koostööd ELNET Konsortsiumi ja TÜ Raamatukoguga, osaleti ERÜ toimkondades ja töörühmades.

- **Luule Ahu** jätkas tööd TÕNi Tartumaa tugivõrgustiku ja lugemisaktsiooni „Lugemistund“ korraldustoimkonnas ning osales 2022. a TÕNi Tartumaa täiskasvanuhariduse tunnustuskonkursi žüriis.
- **Annika Hramov** osaleb Andrase täiskasvanuhariduse võrgustiku töös.
- Prima Vista korraldamiseks loodud MTÜ Kirjandusfestival Prima Vista juhatuse liige oli **Linda Jahilo**;
- **Halliki Jürma** kuulus ERÜ juhatusse, ISE ja ühishangete töögruppi ning osales RaRa automatiseeritud märksõnastamise projektis;
- **Tamara Kozõreva** ELNET konsortsiumi kataloogimise ja nimenormide tööühmas ning avaandmete tööühma nimenormide töögrupis ja E-laenutuse komplekteerimise nõukogus.
- **Küllike Lutsar** kuulus ELNET Konsortsiumi haldurite kogusse;
- **Kristina Pai** kuulus ERÜ juhatusse, ELNET Konsortsiumi juhatusse, ERÜ kogude toimkonda, ERÜ uue mõtte tööühma, ajakirja Raamatukogu toimetuskolleegiumisse, Tartu Kultuurkapitali juhatusse ning Eesti rahvaraamatukogude nõukokku ja on rahvusvahelise raamatukogundusühenduse Bibliotheca Baltica audiitor;
- **Mai Põldaas** kuulub ERÜ uue mõtte tööühma;
- **Meery Salu** kuulub Eesti Muusikakogude Ühenduse juhatusse.
- **Ülo Treikelder** kuulub raamatukogustatistika tööühma ja ELNET Konsortsiumi haldurite kogusse.
- **Reesi Pikk** osales Tartu Lastekirjanduse auhinna 2022. aasta žüriis.
- **Halliki Jürma** osales Tartu linnakirjaniku valimise žüriis.
- **Mai Põldaas** osales Tartu raamatukoguhoidja stipendiumi valimise žüriis.
- **Laura Loolaid** ja **Ädu Neemre** osalesid noorte esseekonkursi „Minu riik“ žüriis.
- **Mairi Laurik (Tempel)** osales Tallinna Ulmepäeva raames Tallinna keskraamatukogu korraldatud ülilühi ulmejuttude ja ulmepiltide võistluse žüriis.
- **Mairi Laurik (Tempel)** osales Betti Alveri debüüdi-preemia (Eesti Kirjanike Liit, Tartu osakond) žüriis.

4.6.3 Rahvusvahelisel tasandil

Eestisse saabunud Ukraina põgenikele tutvustasime raamatukogu võimalusi linna kodulehel, koostasime ka ukrainakeelse bukleti. Kutsusime lapsi multifilme vaatama ja lauamänge mängima. Pärast 3-4 üritust see ettevõtmine kahjuks soikus ja ärkab alles nüüd taas ellu. Saime aru, et kõigepealt on vaja teada sihtgrupi huvi ja vajadusi. 2022. a lõpul/2023. a algul on tegevused koostöös ukrainlastega hoogustunud.

Novembris lõime kaasa MTÜ Slava Ukraini ja Eesti rahvamajade soojade kudumite kogumise kampaanias ja detsembris alustasime koostöös Tartu Naiskodukaitsega küünlajääkide kogumist kaevikuküünalde tarbeks. Nende kampaaniate käigus võtsid sajad inimesed jalge alla tee raamatukokku, et tuua sokke, kindaid, mütse, küünlaid, vaha ja küünlajääke. Kuna raamatukogu on populaarne koht, siis annetusi tuli päevadega sama palju kui enne nädalatega.

Festivali Prima Vista väliskülaliste vastuvõtmise nimel tegime koostööd Saksa Kultuuri Instituudi / Goethe Instituudiga, Saksamaa ja Rootsi suursaatkonnaga.. Näitusi vahendasid raamatukokku Iiri ja Poola saatkonnad ning Ungari Instituut. Meie koostööpartnerite seas on Põhjamaade Ministrite Nõukogu esindus ja Soome Instituut. Festivalide raames esines raamatukogus ka 5 kirjanikku välismaalt: Prima Vistal autorid Saksamaalt, Leedust, Norrast ja Rootsist ning lastekirjanduse festivali autor Soomest.

Jätkame osalemist Slovakkias rahvusvahelisel 6-15- aastaste õpilaste eksliibrise joonistamise võistlusel. Koordinaatoriks on Slovakkias, Hlohovecis asuv mittetulundusühing AD Personam Hlohovec. 2022 a oli konkursi nn. vaheaasta, kus Slovakkia pooled korraldajad valisid uue teema ja koostasid võistlustingimused. Teoks sai kümnes virtuaalne jõulukaartide näitus raamatukogu laste- ja noortelehel, kus osalesid Tartu ja Celje (Sloveenia) lapsed.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele

Koolitusi oli 37 % kõigist sündmustest, 2/3 neist laste raamatukogutunnid.

RÜHMAKOOLITUSED

Kokku 300 (+145) sh täiskasvanutele **90** (+48) ja lastele **210** (+97)
 Osalejad **5357** (+2809) sh täiskasvanud **1486** (+854) ja lapsed **3871** (+1952)
 Aeg tundides **154 h**

INDIVIDUAALKOOLITUSED

Kokku 2842 (+397)
 Osalejaid **2878**
 Aeg **724h**

Rühmakoolituste arvu kasvu pärsib mõnevõrra asjaolu, et kasutajakoolituste puhul on rõhk nihkunud individuaalkoolitustele. Ilmselt tuleneb see vajadusest ja kasutajate ootusest. Sisukad, tund ja enam kestvad koolitused kaovad statistikas suure individuaalkoolituste arvu sisse ära, sest see sisaldab kõiki vähemalt 15 min kestvaid kasutaja konsultatsioone.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Peamised kanalid: infopostitused listidesse (koolid, lasteaiad, lasteinfo lehed). Pidev teave raamatukogu kodulehel, FB, Tartu Kultuuriaknas, Tartu Postimehe uudisterubriigis, võimalusel raadios ja TV-s. Sündmuste kohta levitatakse kohati ka infovoldikuid, vähemmahukaid reklaamprospekte ja töölehti. Vajadusel kasutatakse personaalseid pakkumisi, isiklikke otsekontakte.

4.9 Andmebaasid

E-kataloog (Sierra-ESTER). Kataloogitöö.

2022. aastal jätkusid ELNET Konsortsiumi kataloogimise ja nimenormandmete töörühmas tööd RDA kataloogimisstandardile üleminekuks. Jätkati kataloogi korrastamist, postiloendi kaudu jagatakse infot teiste raamatukogudega. Tamara Kozõreval on volitus RB kirjade liitmiseks ja toimetamiseks, kuna annetuste ja asendustega saame vanu eestikeelseid raamatuid ja leiame bibliokirjetes vigu. Kuna tihti saame uued eestikeelsed raamatud esimestena, siis mõnikord on vaja teha parandusi ka eelkirjetes. Eriti puudutab see kirjastusi „Varrak” ja „Sinisukk”, erilaade (lauamängud, konsoolimängud jne.), mille saame sageli esimesena ja bibliokirjet veel andmebaasis ei ole või ei tulegi. Vajadusel teavitab Tamara Kozõreva vigadest RR-i.

Uute väljaannete kataloogimine. Bibliokirjed

Kõik 2022.a. saabunud ja arvele võetud väljaanded on sisestatud elektronkataloogi ESTER.

Koostati **1111** bibliikirjet, neist vaid oma raamatukogu jaoks 920 (83%). 368 (24%) tehtud bibliikirjetest kasutasid ka teised ESTERi raamatukogud. Ise kasutasime 648 teistes raamatukogudes bibliikirjet (31% kõikidest vene- ja võõrkeelsetest bibliikirjetest). Vene- ja võõrkeelsetele väljaannetele koostatakse keskmise tasandi bibliikirjeid. (Kokku 2022. aastal 866, nendest vene keeles - 424, inglise keeles- 387, ukraina keeles- 55). Võõrkeelsete nimetuste puhul kasutame võimalusel teistest riikide kirjeid ja täiendame neid vajalike andmetega. Nii säilivad kirjetes nt sisukord, sisukirjeldus ja märksõnad vastavas keeles (põhiliselt inglise keeles), mis peaks aitama ka inimesi, kelle emakeel ei ole eesti keel või nad ei valda eesti keelt väga hästi. Peale inglise keele kataloogisime veel hiina, jaapani, norra, soome, prantsuse, rootsi, itaalia, hollandi jt. keeltes.

Erilaadidest kataloogiti 2022. aastal lauamänge ja seemneid.

Tabel 48. Bibliikirjed

Laad	Raamatukogus koostatud bibliikirjed
raamat	946
videosalvestised	31
ese (lauamängud jt)	30
ese (seemned)	64

Isikunimede normikirjed. Alates 8. juunist 2020 muutusid nii rahvus- kui välisestavikute kirjeldamise põhimõtted autorite nimede vormistamisel bibliikirjetes. Kinnitati nimenormikirjete RDA uus juhend, mille tulemusena muutuvad e-kataloogis ESTER bibliikirjetes nimede vormistamise põhimõtted. 2022. a koostati 390 isikunime normikirjet. Kahjuks teenindaja praegu endiselt SIERRA kataloogiotsingus nimenorme ei näe ja peab kasutama otsinguks ka ESTERi täielikku kataloogi.

Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu raamatukogu. 2022.a. tehti Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu raamatukogu jaoks audio- ja punktkirjas raamatutele kesktasandi biblio- ja eksemplarikirjeid (kumbagi kokku 61 eksemplari). Tehtud audio- ja punktkirjas raamatute üleandmiseks koostati ka saatelehed.

Seemneraamatukogu. 2022. aastal tuli kataloogida ka seemneid (50 bibliikirjet) ja võtta arvele seemnepakid (832 eks. kirjet).

Eksemplarikirjed. Et oleks lihtsam koguda statistikat, hakati 2022. aastal eksemplarikirjetes märgistama väljal IKOOD1 eraldi ilukirjandust (201), noorte- ja lastekirjandust (202), liigikirjandust (203), liigikirjandust noortele ja lastele (204). Eksemplarikirjetes märgitakse jooksvalt lisaväljal hind koos käibemaksuga. See on abiks lugejate poolt kaotatud väljaannete reaalse maksumuse arvutamiseks väljamaksmiste korral. Komplekti puhul lisatakse väljad M(teade) ja X(märkus), kus on toodud komplekti sisu. See on abiks nii teenindajale kui lugejale.

Seisuga 31.12.2022 on töötatud kirjetega järgnevas mahus (sisaldab ka ajakirjade üksiknumbrite eksemplarikirjeid):

Tabel 49. Kirjed

*	Eksemplarikirje		Bibliikirje		Normikirje		Laekumiskirje (perioodika)		Tellimis- kirje loodud
	loodud	muudet.	lood.	muudet.	loodud	muudet.	Loodud	muudet.	
2022	19360	25002	1005	20406	161	1188	38	2678	2582

2021	23348	30211	1724	32035	337	2861	8	3458	2830
2020	23690	42833	1608	23583	351	931	32	4849	3063

Tabel 50. Kirjete kustutamine andmebaasist

*	Eks.kirje	Bib.kirje
2022	9639	949
2021	16570	371
2020	20965	1286

Andmed on saadud Sierra kataloogimismooduli statistikast ja loenditest.

ISE andmebaas. Ise andmebaasis on institutsionaalsed baasid Tartu kodulugu, Tartu Personaalia ja Tartu Linnaraamatukogu. 2022. aastal lisandus kokku 1495 kirjet:

Tartu kodulugu – sisaldab 112 434 kirjet, aasta jooksul lisandus 1361,
Tartu Personaalia – sisaldab 24 603 kirjet, aastaga lisandus 104,
Tartu Linnaraamatukogu – sisaldab 2497 kirjet, lisandus 30 kirjet.

Raamatukogus loodud andmekogud: koduleht, alamlehed, blogid, sotsiaalmeedia jm

Raamatukoguhoidjate loodud virtuaalsest sisust on endiselt kõige külastatavamad Luuleleiu ja Lugemissoovituste blogi ning lastekirjanduse andmebaas Arkaadia (lisandus 335 kirjet) ja Tartu teemalist ilukirjandust kaardistav andmebaas Teele ehk Tartu ilukirjanduses.

Luuleleiu blogisse (luuleleid.wordpress.com) lisandus 2022. aastal 82 uut luuletust.
Lugemissoovituse blogisse (www.lugemissoovitus.wordpress.com) lisandus 166 postitust.
Blogil „Loe seda, mida sa filmis ei näinud” (raamatukava.wordpress.com) kogunes 2022. a. 61 postitust. Arkaadia andmebaasi lisandus 335 kirjet (kirjeid kokku 23 564)

Uuendamisel on raamatukogu koduleht (avatakse 2023. a. alguses) ja ka alamlehed, sh lasteleht, seemneraamatukogu ja Teele andmebaasi lehed jm. Laste- ja noorteleht Raamatukratt on koht, kus laps, vanem või õpetaja saab infot raamatukogus toimivate sündmuste ja tegevuste kohta, leiab lugemissoovitusi, omaloomingut jm vajaliku teabe. Google Analyticsi alusel oli laste- ja noortelehe vaatamisi 15 741 (2021.a. - 17 791) ja külastusi 8 862 (2021.a - 9 452). Laste- ja noorteleht vahendas 144 korral sündmusi, näitusi, konkursse ja teiste lastega seotud organisatsioonide tegevusi (2021.a – 149). Muusikabaasi <https://www.luts.ee/muusikabaas> lisandus kokku 1001 kirjet.

Jaanuaris vaadati raamatukogus üle lugejate eelistused ja koostati laenutuste edetabelid, mis on väljas raamatukogu kodulehe kirjandusveebis <https://www.luts.ee/lugemissoovitus/index.php/raamatukogust/laenutuste-edetabelid>

Ilukirjanduse laenutuste edetabelites moodustas koolikirjandus endiselt märgatava osa ja nii koguski kõige rohkem laenutusi Eno Raua „Kalevipoeg“ (509) ning järgnes Andrus Kivirähki „Rehepapp“ (452). Väljaspool koolikirjandust oli 245 laenutusega kõige menukam Tõnu Õnnepalu „Palk“, napilt jäi maha Olav Osolini „Kus lendab part“ (239), palju loeti ka Jaanika Merilo „Minu Ukrainat“. Tõlkekirjanduse puhul pääsesid koolikirjanduse kõrval edetabelisse kriminullid ja ajaviitekirjandus, erandiks võib pidada Kristina Sabaliauskaité „Peetri keisrinnat“. Teemakirjanduses on menukad suhtelood ning rikkaks saamise ja investeerimise õpikud. Tabeli tipus oli ka Maarja Unduski „Ellen Niit“, Liina Pihlaku mälestuste raamat „Elu puu“ ning Jaan Aru raamatud. Väljaspool koolikirjandust oli kõige populaarsem luulekogu Martin Alguse „Paranemine“.

Raamatukogu sotsiaalmeediakanalites oli 2022 aastal 780 postitust, mis on 318 rohkem kui aasta varem. Raamatukogul on Facebookis neli lehte:

- Tartu Oskar Lutsu nimeline Linnaraamatukogu
<https://www.facebook.com/tartulinnaraamatukogu>
- Tartu Linnaraamatukogu muusikaosakond
<https://www.facebook.com/muusikaosakond/>
- Tartu Linnaraamatukogu Seemneraamatukogu
<https://www.facebook.com/seemneraamatukogu/>
- Tartu Linnaraamatukogu Noortenurk (<https://www.facebook.com/noortenurk>)

Instagrami (<https://www.instagram.com/tartu.linnaraamatukogu/>) kontol oli kokku **196** postitust (2021. a 115). Instagrami kontol on 04.01.23 seisuga **1008 jälgijat** (2022. a. algul 964).

YouTube kontole (<https://www.youtube.com/user/Linnaraamatukogu>) lisati **71 videot** (neist 45 Tartu Linnaraamatukogu ja 26 teiste kontode alt, st Lohe loeb ehk Irina Möldre, Eesti Raamatukogu Hoidjate Ühing, kirjandusfestival Prima Vista, sulepuru ehk Tiina Sulg). Raamatukogu YouTube kontol on jälgijaid 5.01.2023 seisuga **152**, 2022.aastal lisandus **45**. Populaarne oli facebookis „#Oskariga raamatukogus” kampaania, mis kutsus üles raamatukogust Oskarit leidma ja temaga pilti tegema.

Annika Hramov viis läbi Instagrami ühiskonto ürituse "Olen raamatukoguhoidja" (https://www.instagram.com/olen_raamatukoguhoidja/ ehk @olen_raamatukoguhoidja). Selle eesmärk on tutvustada visuaalselt raamatukoguhoidjate tööd, et murda iganenud stereotüüpe. Kontol löid sisu iga nädal erinevad raamatukoguhoidjad eri raamatukogudest üle terve Eesti (postitusi tehti nt Tartust, Tallinnast, Sindist, Koselt, Lüllemaalt, Põltsamaalt, Jõhivist, Orissaarest, Pärnust, Valgast jm). Tegemist oli õhinapõhise tegevusega, kus igaüks sai näidata oma tegevuse mitmekesisust ja tutvustada oma töö erinevaid külgi. Oma nädala jäädvustas 34 raamatukoguhoidjat 29 erinevast raamatukogust. Kokku loodi 211 postitust ja hetkel on kontol 297 jälgijat. Konto tegevus kestis veebruarist kuni detsembrini 2022.

Annika Hramov viis kuu aja jooksul läbi ka **Rõõmustamiskampaania**. See oli asutusesisene omaloomingukampaania, milles sai osaleda kahel viisil - kas moodustades raamatute pealkirjadest inspireeriv-naljakaid lauseid (luuletusi) või nn "Bookface" fotoga.

Raamatukogude aasta lõpetamise puhul algatas Klaari Tamm anagrammimäng „**Leia riulist õige raamat ja autor**”.

Kuna huvi traditsioonilise **raamatumängu** vastu on märgatavalt kahanenud, sellest loobuti. Samas jätkati **ristsõnaga**, milles tutvustatakse lastele raamatuid, raamatukogu teenuseid ja andmebaase. Ristsõna vastajaid oli 43 (eelmisel aastal 42).

Eesti ja Sloveenia osalusel toimus lasteosakonna eestvedamisel **virtuaalne jõulukaartide näitus** kokku 49 kaardiga.

Raamatukrati lugemisblogi. <https://raamatukratt.blogspot.com/> on koht, kuhu kogutakse laste poolt saadetud nii häid kui halbu lugemiselamusi. Statistika:

- 105 postitust (2021.a - 54)
- 5730 vaatajaid (2021.a – 4349).

Blogi „Raamatukratt otsib omaloomingut“ <https://raamatukratiomalooming.blogspot.com/> Koht kuhu laps või noor võib saata omaloomingut. See võib olla luuletus, lühijutt, mõistatus või kõnekäänd. Statistika:

- 9 postitust (2021.a - 52)
- 2570 vaatamist (2021.a – 1551)

Head lasteraamatud blogi <https://headlasteraamatud.wordpress.com/> - jagatakse raamatusoovitusi väikelastele ja algkooliealistele. Kasutus:

- vaatamisi 11 723 (2021.a – 12 557)
- külastusi 6 782 (2021.a – 7 018)
- meeldimisi 1 (2021.a – 5)
- postitusi 36 (2021.a – 36)

Facebook Noortenurka <https://www.facebook.com/noortenurk> postitatakse raamatukogus toimuvaid laste-noorte tegevusi jm. Statistika:

- Postitusi 140 (2021.a – 145)
- Jälgijaid 432 (2021.a – 367)
- Küllastusi 1241 (2021.a - 486)

YouTube kanal „Raamatukratt Tartu Linnaraamatukogust”. Esikümnes on 5 meisterdamist, Sipsiku näitus ja 4 raamatututvustust. Statistika:

- Videod 37 – Uusi ei lisandunud
- Tellijad 35 (2021.a – 24)
- Vaatamisi 2885 (2021.a - 5 385)
- Näitamisi 35 262 (2021.a - 48 763)

Vanaraamatu saali töötajad täiendasid autogrammide ja eksliibristega raamatute andmebaasi, kartoteeke Tartu kirjastuste ja köitekodade märgistuste ning väliseesti kirjanike elulooliste andmete kohta.

5. 2023. aasta tegevused

2023. aastal on kavas:

- uuendada komplekteerimise põhimõtteid ja kinnitada kustutamise kord (seoses 2029. a. uue raamatukogu valmimisega 2029.a. tuleb kogusid vähendada 1/3 võrra).
- Tegeleda uute venekeelsete raamatute tellimisvõimalustega, lähtudes venekeelse lugeja soovidest (eelnevalt täpsustada, kes täpsemalt selle lugajaskonna moodustavad).
- Tagada 2023. a alguses kinnitatud 10 tööühma regulaarse tegevus vastavalt tööplaanile.
- Lüüa kaasa kõigis traditsioonilistes ühisprojektides-kirjandusfestivalides ja Tartu24 tegevustes.
- Jätkata lastekirjanduse festivali, Luuleprõmmi, Algupärase lastekirjanduse päeva ja koolituspäevade korraldamist ning Tartu Lapsepõlve auhinna väljaandmist.
- Jätkata koostööd ukraina kogukonnaga ja olla abiks muukeelsete laste vanematele (ühendus Ninazarvik), et hõlbustada laste eesti keele omandamist.
- Jätkata osalemist ülelinnalistes aktiivõppe programmides ja olla linnale aktiivseks partneriks töös lasteaedade ja koolidega.
- Paigaldada nii peamaja kui ka harukogude juurde laenutuskapid (nn Targad kapid).
- Hoonete renoveerimine-sanitaarremond (peamaja valgustite vahetus, harukogudes pidiremondid, Annelinna õueala korrastus).

Koostajad: Linda Jahilo, Tamara Kozõreva, Helle Zirul, Ewa Roots, Ülo Treikelder ja Kristina Pai

Direktor

Allkiri Kristina Pai /allkirjastatud digitaalselt/

LISA 1. Tartu Linnaraamatukogu töötajate koolitused

Koolitus	Korraldaja	Koolitustunnid	Osalejad
Vaimse tervise esmaabi	Tartu LV/MTÜ Peasi	6	5
Lastekirjanduse veebikoolitus	Eesti Lastekirjanduse Keskus	12	2
Kriisikoolitus "Kuidas kriisis toime tulla?"	Naiskodukaitse	4	21
Ettekandepäev Tartu linnaraamatukogus. Säästva arengu teemad rahvaraamatukogus.	Tartu Linnaraamatukogu, Mai Põldaas	6	11
Youth is stranger than fiction	ERASMUS +	6	2
Keskkonnahoidliku kultuurikorralduse alused		4	1
Lasteraamatukoguhoidjate Suveakadeemia	Tartu Ülikool	24	4
Täiskasvanukoolitus	NORD+	12	2
Lasteraamatukoguhoidjate Kogemustetuur	Eesti Lastekirjanduse Keskus	4	3
Lugemisisu stardikoolitus	Eesti Lastekirjanduse Keskus	8	7
Vabariiklik lasteraamatukoguhoidjate päev "Varesele valu, harakale haigus- kas sõnal on väge?"	Eesti Lastekirjanduse Keskus	4	7
Raamatukogude roll ohutuma küberruumi loomisel	Sisekaitse Akadeemia	6	2
Teenusedisaini tööriistakast	Eesti Rahvusraamatukogu	6	1
Muuseumi ja raamatukogu koostöö: töölehed		10	2
Infopäev "Sõda, õpetaja ja kool. Kuidas lahendada konflikte?"	Rahvusraamatukogu, Haridus- ja Teadusministeerium, EK esindus Eestis	2,5	1
Ukraina nimed. Tähestik, kirjutamise viis.	Eesti Keele Instituudi juhtivkeelekorraldaja Peeter Päll	2,5	5
Algupärase lastekirjanduse päev. „Uute maailmade loomine meie laste- ja noortekirjanduses.“	Tartu Linnaraamatukogu, Ädu Neemre	6	11
Linnaraamatukogu koolituspäev Kalevipojakojas.	Tartu Linnaraamatukogu	8	80

EMKÜ üldkoosolek ja koolitus	Eesti Muusikakogude Ühendus	8	1
Muusikaline vestlusõhtu "Trubaduurid ja nende aeg"	Tartu Ülikooli Raamatukogu, Avo Kartul	4	1
Vikipeedia lühikoolitus	Eesti Vikipeedia/ Tartu Linnaraamatukogu	2	7
Kutsekoolituse II moodul	Eesti Rahvusraamatukogu	40	1
Digitaalne sisuloome – veebirakenduste koolitus	Eesti Rahvusraamatukogu	6	9
Videotöötamise töötuba	Tallinna Keskraamatukogu	2	1
Keelekohvikute meetodikapäev raamatukogutöötajatele	Integratsiooni Sihtasutus	4	11
RDA veebiseminar	Eesti Rahvusraamatukogu	2	6
Vanemaealiste õppetöö korraldamine	Tallinna Keskraamatukogu	2	1
Kutsekoolituse III moodul	Eesti Rahvusraamatukogu	40	1
RAA+MUU koolitus	Eesti Tervisemuuseum	2	2
Korraline tuletõrjeõppus	Tartu II Muusikakooliga/Tartu Linnaraamatukogu	1	7
Infoseminar "Üleriigilise mõjuga arendusprojektid"	Eesti Rahvusraamatukogu	2	9
Sõda, õpetaja ja kool – kuidas lahendada tõrgetuid konflikte?	Eesti Rahvusraamatukogu	2	9
Automaatset artiklite märksõnastamist tutvustav seminar	Eesti Rahvusraamatukogu	2	1
Ununenud looming kättesaadavaks. Kes võib autoritõlgusest?	Eesti Rahvusraamatukogu	2	3
IUG 2022.a. esimene seminar	ELNET Konsortsium	6	7
Kutsekoolituse IV moodul	Eesti Rahvusraamatukogu	40	1
Raamatukogude roll ohutuma küberruumi loomisel	Sisekaitse Akadeemia	2	2
Infosõda - kuidas eristada õiget ja valet infot	Tartu Ülikooli Raamatukogu	2	3
Raamatukogude uuenev tähendus	Riigikantselei	2	1
Kuidas suurendada tööõõmu veebiseminar	Director	2	2
Sissejuhatus andmeanalüüsi ja Exceli-põhine andmetöötamine e-kursus	TalTech	78	1

PowerBI	BCS Koolitus	8	2
Aruba Central pilvepõhise võrguhalduse live demo		2	1
Trend Micro XDR - Capture the Flag küberkaitsevõistlus		2	1
Infoturbe halduse baaskoolitus Eesti infoturbestandardi rakendajatele		8	2
Aruba ja OIXIO ühisseminar "WiFi-lahendus, mis päriselt töötab"		4	1
Mäluasutuste talveseminar	ELNET Konsortsium	16	3
Nordic IUG	ELNET Konsortsium	24	1
Hea Teeninduse Päeva koolitus		5	1
täienduskoolitus "Meeskonnatöö praktika juhendajate koolitus" EVC0160	Tallinna Tehnikaülikooli Virumaa Kolledž	26	1
veebikoolitus „Digimenter kogukonnas”	Tallinna Ülikool	52	1
erialapäev "Kui pikad on vale jalad? Raamatukogud võitluses valeinfoaga"	Tallinna Keskraamatukogu	6	5
Täiskasvanuhariduse maakondlik koostööseminar „Kas tulevik algab täna?”		6	1
Piirkondlik seminar "Täiskasvanuhariduse edendamine ja õppimisvõimaluste avardamine"	ETK Andras	6	9
veebiseminar "Andmed, milleta Eesti ei saa"	ERÜ Noorteklubi	2	1
Inspiratsioonipäev „KOV: Kohaliku osaluse võimalused“		6	1
Veebikoolitus raamatukogutöötajatele "Infosõtta tõmmatud kodaniku ABC"		2	1
Veebiesitlus „Vaimne kultuuripärand“		2	1
vebinar „Õpe ei lõpe“	ETKA Andrase ja Eesti Külaliikumise Kodukant	2	1
Rahvaraamatukogud koolitajana	ERÜ koolituse toimikond	2	1
koolitussari "Tuleviku raamatukoguhoidjad"	Tallinna Keskraamatukogu	6	2
koolitus "Nutitelefoniga pildistamine"	Tallinna Keskraamatukogu	2	1
Tartumaa rände-, kohanemis- ja lõimumisteemaline teabepäev	Integratsiooni Sihtasutus	4	5
ELNET Konsortsium suveseminar	ELNET Konsortsium	24	3
Tund kirjastajaga "Tauno Vahter"		1	2
Youth is Stranger Than Fiction	ERASMUS +	40	2

Dungeons and Librarians: the Quest for Gamified Reading Promotion in Youth	ERASMUS +	40	2
Ulmekirjanduse päev	Tallinna Keskraamatukogu	6	1
Mart Velskri "kirjanduse õhtukool"	Tallinna Kirjanduskeskus	6	1
Eesti Kirjandusmuuseumi konverents „Ükskord ennepuiste. Paul-Eerik Rummo 80”	Eesti Kirjandusmuuseum	4	3
Digi-tall Seniors	ERASMUS +	40	2
Eesti kirjanduse pidunädala konverents Koerus „Kirjanduslikud maastikud”		6	2
Underi ja Tuglase Kirjanduskeskuse konverents „Juhan Smuul 100”		6	1
emakeelepäev „Selges eesti keeles”	Eesti Rahvusraamatukogu	6	1
2021. aasta kirjanduse ülevaatekoosolek	Eesti Kirjanduse Selts	4	1
Rahvusarhiivi konverents „Sovetiaja kirjandus- ja kultuurielu”	Rahvusarhiiv	8	1
Ene Mihkelsoni Seltsi mälestuspäev „Rännakud Enega”	Ene Mihkelsoni Selts	6	1
konverents "Eesti Kirjanike Liit 100"	Eesti Kirjanike Liit	6	1
konverents „Kas sa Reed Morni oled lugenud? Naised ja proosakirjandus 19. sajandi lõpu ja 20. sajandi alguse Eestis”	Eesti Kirjandusmuuseum	6	2
e-seminar „Laps kirjanduses: Noorus on ilus aeg!?”	Eesti Lastekirjanduse Keskus	2	1
Oskar Kallase päev	Eesti Kirjandusmuuseum	6	2
66. Kreutzwaldi päevade konverents „Sõda eesti kultuuris, kirjanduses ja ajaloos”	Eesti Kirjandusmuuseum	6	2
Infoturbe teadlikkuse tõstmise koolitus. Kuidas teadlikult ja targalt kaitsta end küberruumis	TalTech Avatud ülikool	4	4
Vaimse kultuuripärandi veebiesitus	Eesti Rahvakultuuri Keskus	2	3
Koolitus „Digimentor kogukonnas”,	TalTech	18	1
Seminar „Rahvaraamatukogude rolli analüüs ja ettepanekud valdkondadevahelise koostöö tõhustamiseks”	Kultuuriministeerium	2	1
Kultuuriliider	Arenguprogramm Kultuuriliider	26	2
Hommik nõustajaga: töölepingu seaduse muudatused	Grant Thornton	2	1

Arendusprogramm "21. sajandi raamatukogu"	ERÜ/Creativity Lab	48	2
Seminar „Kui õpihimuline on täiskasvanud inimene tänases Eestis	ETK Andras	2	1
Digitarkus	TalTech	48	1
KüberTarkus	TalTech	48	1
	Kokku	1000	344

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised Ettekanded, loengud, koolitused

- **Mairi Tempel** ja **Laura Loolaid** – jõulunäidend „Lift ei tööta“, mille kandis ette raamatukogu jõulupeol kolleegidest koosnev teatritrupp.
- **Mairi Tempeli** esitluse läbiviimine ja autori intervjuerimine Manfred Kalmsteni "Kaarnalaulu" esitlusel 13.01 Tartu Kirjanduse Majas.
- **Mairi Tempel**, ettekanne ja arutelu läbiviimine „Ajarännud lastekirjanduses“ 11.03 Tartu Kirjanduse Majas.
- **Mairi Tempel**, osalemine vestluspaneelis sarjas Nutikas neljapäev "Ulme ja tehnoloogia" (vestluspartnerid Priit Salumaa ja Alvo Aablooga) 24.03, SPARK Hubis.
- **Mairi Tempel** "Ajarändude seatavad võimalused ja piirangud maailmaloomes" 13.04 Algupärase Lastekirjanduse Päeval.
- **Mairi Tempeli** esitluse läbiviimine ja autori intervjuerimine, Mann Loperi "Inglite linn" esitlusel 13.05 Tartu Kirjanduse Majas.
- **Mairi Tempeli** esitluse läbiviimine ja autori intervjuerimine Heinrich Weinbergi "Puruks ja pool ringi tagasi" esitlusel 10.06 Tartu Kirjanduse Majas.
- **Mairi Tempeli** esitluse läbiviimine ja autori intervjuerimine Siim Veskimehe „Vanavanamees“ esitlusel 08.07 Tartu Kirjanduse Majas.
- **Mairi Tempel**, ettekanne „Tulevikuraamatukogust“ 17.09 Tallinna Keskraamatukogus.
- **Mairi Tempel**, kaks kohtumist lugejatega (Kõrveküla ja Luunja kooli õpilastega).
- 11. aprill **Kristina Pai** ettekanne Tartu Rotarys „21. sajandi raamatukogu ehk miks Südalinna kultuurikeskust on vaja“ (Hotell Sophia konverentsiruumis.)
- 9. mai **Eve Pormeister** „Kuidas siis ikkagi vaadata vett“ – Prima Vistal „Akadeemia – varsti 400!“ kõnekoosolekul Jaan Tõnissoni platsil (E. Pormeister).
- 10. augustil **Eve Pormeister** „Elin Toona tagasi kodumaal“ – Elin Toona juubelinäituse pidulikul avamisel Tartu linnaraamatukogus + Elin Toona küsitlejana samas (E. Pormeister).

- 14. septembril **Eve Pormeister** „Salajaste tunnete ja mõtete inimkeelde tõlkija. Ajas RAAMATU kuju võtnud Viivi Luik” – Viljandi Gümnaasiumis kirjanduspäeval „Viivi Luik” + vestlus Viivi Luigega (E. Pormeister)
- 15. september **Kristina Pai** ettekanne Saksamaal Lübeckis Bibliotheca Baltica konverentsil "Libraries as a lifebelt for e-Estonia".
<https://baltica.lnb.lv/symposium/programme/>
- 9. novembril **Eve Pormeister** „Kärt Hellerma trelraamat „Sinine missa. The Blue Mass”” – raamatu esitlusel Tallinnas Kirjanike Majas, ka väljaandmise projektijuht ja järelsõna autor (E. Pormeister)
- 21. aprillil Tiina Talviku elulooraamatu “Tiina Talvik: Armastusega läbi elu. Legendaarse lastearsti mälestused” koostajad **Ago Pärtelpoeg** ja Meeli Pärtelpoeg) esitlusel Tartu Ülikooli Kliinikumi lastekliinikus (A. Pärtelpoeg)
- 20. oktoobril Raamatukoguhoidjate mälumängu läbiviimine Märjamaal (**T. Sulg, A. Pärtelpoeg, I. Möldre**)
- 25. november Kutsekoolitusel Rahvusraamatukogus **Kristina Pai** ettekanne projektidest ja raha taotlemisest.
- **Jaroslava Shepel** modereeris Prima Vista üritust – kohtumine Pavel Varuniniga.
- Prima Vista puhul valmis uus - ajaloolis-kirjanduslik Emajõe teekond.
- Koostati raamatukoguhoidjate mälumäng raamatukogupäevade avamisel.
- 9. mail **Eve Pormeister** „Kuidas siis ikkagi vaadata vett” – Prima Vistal „Akadeemia – varsti 400!” kõnekoosolekul Jaan Tõnissoni platsil (E. Pormeister)
- Prima Vistal “Vihurimäe” ühistantsimine (k. **T. Sulg, L. Jahilo, o. T. Sulg, K. Lutsar, M. Salu**, tantsugruppidest Sansaara, Raihana, Fakesnake ja Tähtvere tantsukeskus) tantsijaid 13, vaatajaid vast 50.
- 28. veebruar raamatukogude aasta tantsu tutvustus ERÜ tänuüritusel (**T. Sulg, A. Aas, K. Lutsar, A. Amor-Narits**) tantsijaid 4, vaatajaid umbes 120.
- 29. aprill rahvusvahelisel tantsupäeval Tartu Raekoja Platsil (k. **T. Sulg, K. Pai, L. Jahilo; o T. Sulg, K. Pai, H. Jürma, I. Möldre, S. Ülper, A. Amor-Narits, T. Kozõreva, K. Tamm, K. Lutsar, M. Salu**, umbes 120 TERA kooli last, esindajad Eesti Kirjandusmuuseumist, Jaan Poska Gümnaasiumi raamatukogust, Rõngu raamatukogust ja tantsutrupist Fakesnake) umbes 135 tantsijat ja 30 vaatajat.
- 12. mail Prima Vista raames (k. **T. Sulg, L. Jahilo, o T. Sulg, S. Ülper, I. Möldre, M. Salu, A. Amor-Narits, K. Lutsar**, endiseid töötajaid, sõbrad Eesti Lastekirjanduse Keskusest, Eesti Kirjandusmuuseumist ja Rahvusrhiivist) 10 tantsijat ja vaatajaid 50.

- 20. oktoobril Märjamaal raamatukogupäevade avamisel (k. **T. Sulg**, ja kogu saalitäis rahvast (kaasa arvatud **K. Pai, K. Taba, A. Tedresalu, K. Tohvre**), va mälumängu žürii ja 2 põhimõttelist mittetantsijat) tantsijaid 100, vaatajaid 5.
- 13. detsembril raamatukogude aasta lõpetamise ja liikumisaasta alustamise žest Tartu Linnaraamatukogu peamaja ees (k. **T. Sulg, o. K. Lutsar, K. Tamm, I. Möldre, T. Kozõreva, I. Saare**) tantsijaid 6, vaatajaid 5.

Ajakirjanduses

- Kirjandusfestivali Prima Vista raames toimunud Elava raamatukogu teemal oli **Luule Ahul** intervjuu Liis Seljamaale ([\(12\) "Elav raamatukogu" Tartu Linnaraamatukogu harukogudes - YouTube](#)).
- 2. detsember **Anu Amor-Narits** ulmeajakirjas REAKTOR, „Raamatukogude aastale pühendatud omaloominguvõistlus“.
- **Annika Hramov** 25.01.2022 Kuku raadio vestlussaates "Haridusmõte". Teemaks vanemaealiste õpetamine.
- Kuku Raadio Tartu Linnatund raamatukogude aasta lõpetuseks, pillitutus (**L. Jahilo, M. Salu, T. Sulg**) 15. detsember (algus 13.25 – 21.30). <https://kuku.pleier.ee/podcast/tartu-linnatund>
- STEPHEN KING 75 – Eesti ulmefännid meenutavad maailmakuulsa sünnipäevalise õudusromaane .- Postimees, 2022, 21. sept <https://kultuur.postimees.ee/7609280/stephen-king-75-eesti-ulmefannid-meenutavad-maailmakuulsa-sunnipaevalise-oudusromaane> Mitmete teiste vastajate hulgas ka **Kaja Kleimann** ja **Tiina Sulg**.
- 26. aprill ETV+ venekeelsed uudised: **Tamara Kozõreva** intervjuu raamatukogude tantsu ja raamatukogu aasta teemal: <https://etvpluss.err.ee/1608565408/aktualnaja-kamera> (al. 22. minutist).
- 9. märts ETV+ venekeelsed uudised: **Tamara Kozõreva** ja **Kristina Pai** intervjuu „Kuidas mõjub sõda Ukrainas meie tööle (venekeelsed raamatud)“.
- **Mairi Laurik (Tempel)** "Ajarändude seatavad võimalused ja piirangud maailmaloomes" Algupärase Lastekirjanduse Päeva ettekande põhjal (Veebiajakiri Reaktor juuni 2022).
- **Mairi Laurik (Tempel)** arvustus: Epp Annus "Tere, Aleksander" (Veebiajakiri Reaktor juuni 2022).
- **Mairi Laurik (Tempel)** "Kirjanikud kirjutamisest" (Veebiajakiri Reaktor märts 2022).
- **Mairi Laurik (Tempel)** "Raamatukangelase areng: Andy Weir "Ave Maria"" (Veebiajakiri Reaktor jaanuar 2022).

- 27. aprill Tartu raadio, „Mida ja kuidas loevad Tartu linna lapsed“, selgitab **Ädu Neemre**.
- **Kristina Pai** „Uued teosed on populaarsed...“, Õhtuleht 12.01.2022.
<https://kodu.oh tuleht.ee/1053006/raamatukogu-direktor-kristina-pai-ued-teosed-on-populaarsed-justkui-leivapoes-varske-pats-kaob-letilt-ruttu-kuivanud-kooruke-jaab-seisma>.
- **Kristina Pai**, „Mida ootate raamatukogude aastalt?“ „Raamatukogu“ nr 1/2022.
- **Kristina Pai**. Raamatukogu rõõmude hulka tõi suure mure kaasa kauaoodatud palgatõus / intervjuueerinud Raimu Hanson. Tartu Postimees (2022) 6. apr., lk. 8.
- **Kristina Pai**, Mariliis Kuukuma „Raamatukogud Soome riiklikus kirjaoskuse strateegias“. „Raamatukogu nr 2/2022.
- **Kristina Pai**, Meie unistus raamatukogust. Tartu Postimees (2022) 2. juuni, lk. 2.
- **Eve Pormeister**. Armastusest ja taevastest sfääridest [järelsõna]. - Raamat: Hellerma, Kärt. Sinine missa. The Blue Mass. - Tallinn : EKSA, 2022, lk 83-89.
- **Eve Pormeister**. Keskaeg meie ees ja sees. - Postimehe vaheleht „Täheanduse teejuhid“ 19. 02. 2022, lk 13: <https://teejuhid.postimees.ee/7456971/eve-pormeister-keskaeg-meie-ees-ja-sees>
- **Eve Pormeister**. Maastiku lummuses ja köidikus. Julio Llamazarese romaanist „Kuidas vaadata vett“. - Akadeemia, 2022, nr 5, lk 857-871.
- **Eve Pormeister**. Poeedinartsiss. Kätlin Kaldmaa lasteraamat „Lydia“. - Edasi.org. 11. mai 2022: <https://edasi.org/130466/raamatuarvustus-eve-pormeister-poeedinartsiss-katlin-kaldmaa-lydia/>
- **Eve Pormeister**. Salapärasest ookeanist kanasupini ja vastupidi. Märkmeid Kai Aareleidi romaanist „Vaikne ookean“. - Looming, 2022, nr 9, lk 1240-1249.
- **Eve Pormeister**. „On ikka huvitav olla inimene, eks!“ Vestlus Elin Toonaga. - Akadeemia, 2022, nr 10, lk 1860-1887.
- Vaino, Maarja. Poeetiline kangas isikliku ja kollektiivse teadvuse vahel [**Eve Pormeister** „Näen, kuulan, tunnetan : Vaatlusi, mõtisklusi maailma tajumisest ja eneseotsingutest sõna abil“] . – Keel ja Kirjandus, 2022, nr 4, lk 369-371
- Valme, Valner. Sissejuhatus saksakeelsesesse kirjandusse edasijõudnuile. **Eve Pormeister** „Näen, kuulan, tunnetan : Vaatlusi, mõtisklusi maailma tajumisest ja eneseotsingutest sõna abil“. - Akadeemia, 2022, nr.10, lk 1889-1893.
- Hanson, Raimu. Paadipõgenikuna lahkunud tüdruk tuli kodumaale tagasi auhinnatud kirjanikuna. - Tartu Postimees, 11.08.2022:
https://tartu.postimees.ee/7582384/paadipogenikuna-lahkunud-tudruk-tuli-kodumaale-tagasi-auhinnatud-kirjanikuna#_ga=2.72034771.1101372231.1672125069-515172643.1666791752

- REEDENE RÕÕM) Lugejateenindaja **Ago Pärtelpoeg**: raamatukogus on tore töötada, aga raha elamiseks peab endal olema .- Postimees, 2022, 9. det. <https://tartu.postimees.ee/7666400/reedene-room-lugejateenindaja-ago-partelpoeg-raamatukogus-on-tore-tootada-aga-raha-elamiseks-peab-endal-olema?>
- Tiina Talviku elulooraamat tõi kokku tema kaasteelised <https://www.kliinikum.ee/tiina-talviku-elulooraamat-toi-kokku-tema-kaasteelised/>
- Lasteneuroloog Tiina Talvikust kirjutas raamatu poolsada inimest <https://leht.postimees.ee/7505921/lasteneuroloog-tiina-talvikust-kirjutas-raamatu-poolsada-inimest>
- **Tiina Sulg**. Noorteautor Sebastien de Castell ja Spellslingeri sari .- Reaktor, 2022, mai <https://www.ulmeajakiri.ee/?noorteautor-sebastien-de-castell-ja-spellslingerisari>
- Raamatukogude aasta lõpu saates rääkis **Meery Salu** Madis Ligile pillide laenutamisest. Pillituvusega seosesuudiste: <https://www.err.ee/1608831406/tartu-linnaraamatukogust-saab-laenutada-muusikainstrumente>
- **Jaroslava Shepeli** intervjuu Raadio 4 le seoses Ukraina põgenike teemaga.
- VIKTORIIN) Pane oma teadmised proovile: kui palju sa kirjandusest tead? (**T. Sulg, I. Möldre, A. Pärtelpoeg**) <https://raamatud.postimees.ee/7628451/viktoriin-pane-oma-teadmised-proovile-kui-palju-sa-kirjandusest-tead#R464365-7CD2dBC3-BG8XCJ5H>
- ERR raadio UUDISED. Raamatukogudes on lugemishuvi taastunud koroonaeelsele tasemele (**T. Sulg**) <https://arhiiv.err.ee/audio/vaata/uudised-raamatukogudes-on-lugemishuvi-taastunud-koroonaeelsele-tasemele>
- Raadio Elmar Mõni minut muusikata, **Tiina Sulg** tantsuaktsioonist <https://elmar.pleier.ee/podcast/moni-minut-muusikata/126908>
- **Aimi Tedresalul** intervjuu Anu Välbaga saates „Hommik Anuga“ ([Pea 300 raamatut aastas lugenud Aimi Tedresalu: täishinnaga raamatuid ostan väga harva | Kirjandus | ERR](#)).
- Artikkel **Aimi Tedresalust** raamatute lugemise teemal (ilmus 2023. aasta 3. jaanuaril, aga sisuks oli 2022. aastal loetud raamatud) ([ERAKORDNE SAAVUTUS \) Eestlanna luges ühe aastaga rohkem raamatuid kui mõni terve elu ajal \(postimees.ee\)](#)).
- Jutupeatuse sildi (Mart Kivastiku tekst) paigaldamine raamatukogu sünnipäeva ajal aprillis (sõnavõttud).
- Lisete Velti saatesari „Kogutud muusika”, oli eetris 2. oktoobril. Osalesid kõik **muusikaosakonna töötajad**. <https://klassikaraadio.err.ee/1608721414/alustab-uus-saatesari-estimaa-muusikakogudest>

- 2. november МК-Эстония «Последствия санкций: в библиотеках больше не будет новых российских книг» <https://www.mke.ee/potrebitel/posledstviya-sanktsij-v-bibliotekakh-bolshe-ne-budet-novykh-rossijskikh-knig>
- Ajalehes „Postimees“ leidis kajastust Eesti Vabariigi aastapäeva puhul korraldatud rahvariide ja rahvusvärvidest inspireeritud riietuste kandmise kampaania ([Raamatukogutöötajad soovivad lugejaile rõõmu väikestest asjadest \(postimees.ee\)](#)),
- Lugemistunni suur aktsioon Tartu raekoja platsil ([KIRJAOSKUSE PÄEV](#)) [Mika Keränen: paljudel lastel puudub funktsionaalne lugemisoskus \(postimees.ee\)](#))
- Üleriigilise suure mõistatamismängu „Avasta Eesti raamatukogusid!“ jaoks valmis Tammelinna harukogu tutvustus (vaadatud raamatukogu YouTube’i kanalil ([12](#)) [Tammelinna raamatukogu \(Suur kaar 56\) - YouTube](#)).
- Eesti lasteaiaõpetajate ajakirjas „Lasteaed“ ilmus artikkel, milles oli juttu Tammelinna raamatukogu koostööst Tartu Maarjamõisa Lasteaiaga ([Tartu Maarjamõisa Lasteaed 45 – Ajakiri Lasteaed](#)).
- GALERII JA VIDEO) Raaplatsil kõlas Singer Vinger ja avati **tantsuga** raamatukogude aasta https://tartu.postimees.ee/7511873/galerii-ja-video-raeplatsil-kolas-singer-vinger-ja-avati-tantsuga-raamatukogude-aasta#_ga=2.7198000.367258151.1673523346-1069537028.1614420913
- [GALERII](#)) Raamatukogude aasta **tantsuaktsiooni** suurim tantsupesa kogunes Tartu Raekoja platsil <https://raamatud.postimees.ee/7511941/galerii-raamatukogude-aasta-tantsuaktsiooni-suurim-tantsupesa-kogunes-tartu-raekoja-platsil>
- Galerii: raamatukogude aastat tähistatakse tantsuaktsiooniga <https://menu.err.ee/1608582553/galerii-raamatukogude-aastat-tahistatakse-tantsuaktsiooniga>
- Galerii “Raamatukogude aastal tantsuga” tantsuaktsiooni avamine Tartus <https://www.raamatukogudeaasta.ee/galeriid/raamatukogude-aastal-tantsuga-tantsuaktsiooni-avamine-tartus/> ; <https://www.flickr.com/photos/raamatukogudeaasta2022/sets/72177720298499459/>
- GALERII) Lugemistund tõi lugemisrõõmu sadadele osalejatele https://raamatud.postimees.ee/7601876/galerii-lugemistund-toi-lugemisroomu-sadadele-osalejatele#_ga=2.216872340.367258151.1673523346-1069537028.1614420913
- Selgusid möödunud aasta parimad raamatukoguhoidjad https://raamatud.postimees.ee/7462585/selgusid-moodunud-aasta-parimad-raamatukoguhoidjad#_ga=2.244857479.367258151.1673523346-1069537028.1614420913
- Mis võib päästa surmavalt haavatud kassi? [intervjuu lugejaga, paljude meie raamatukoguhoidjate lemmiklugejaga] https://tartu.postimees.ee/7635803/mis-voib-paasta-surmavalt-haavatud-kassi#_ga=2.255849994.367258151.1673523346-1069537028.1614420913

- Palju õnne, Stephen King! [lühidalt Stephen Kingi loomingule pühendatud kirjanduskohvikust] <https://www.ulmeajakiri.ee/?ulmkonnakroonika-09/22>
- 2022 Stalkerid jagatud - Palju õnne! [muu hulgas fotod eestikeelse ilukirjanduse saalis olnud Stalkeri võitjate väljapanekust ja viide Stalkeri võitjatele pühendatud blogile] <https://www.ulmeajakiri.ee/?ulmkonnakroonika-07/22>
- Tantsuaktsioon Kanal 2Reporteris <https://reporter.postimees.ee/7512102/reporter-ule-eestilise-tantsimisega-tommati-tahelepanu-hobidele-mida-eesti-raamatukogudes-pakutakse?fbclid=IwAR02fTOWcS7iN9PTP-HiiDa0G9AMV3s4-pTHBb8WjYVRJpzUH2fCNZJIIDo>
- Tantsuaktsioon ETVs, AK uudistes eestikeelsena, algab 19.42 <https://etv.err.ee/1608565351/aktuaalne-kaamera>
- Tantsuaktsioon ETVs, AK uudistes venekeelsena, algab 22 minutist <https://etvpluss.err.ee/1608565408/aktualnaja-kamera>
- Galerii Lugemistund Tartu Raekoja platsil <https://www.raamatukogudeaasta.ee/galeriid/lugemistund-tartu-raekoja-platsil/>
- Galerii Kogude pärlid <https://www.raamatukogudeaasta.ee/galeriid/kogude-parlid/>
- Galerii Raamatukogude väljapanekud Ukraina toetuseks <https://www.raamatukogudeaasta.ee/galeriid/raamatukogude-valjapanekud-ukraina-toetuseks/>
- Galerii „Aasta raamatukoguhoidja 2021“ tunnustusõhtu <https://www.raamatukogudeaasta.ee/galeriid/aasta-raamatukoguhoidja-2021-tunnustusohu/>
- Galerii Lugemistund Tartu Raekoja platsil <https://www.raamatukogudeaasta.ee/galeriid/lugemistund-tartu-raekoja-platsil/>

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2022)
Tartu linn	Tartu linnas kõigi raamatukogude juurde suunavate tänavaviitade paigaldamine
peamaja	peamaja esise platsi renoveerimine ja uute jalgarattahoidikute paigaldus
peamaja	peamaja endise garderoobi ja vahekoridori remont;
peamaja	peamajale 3 uue muinsuskaitse tingimustele vastava välisukse tellimine (paigaldus 2023)
peamaja	Hoone automaatne valvestus (elektri- ja IT tööd)

Ilmatsalu harukogu	Põrandaplaatide asendamine
Karlova harukogu	valgustatud raamatukogu sildi paigaldamine harukogu seinale
Karlova harukogu	reklaamekraanide paigaldus harukogudesse
Karlova harukogu	1. korruse uute ruumide välisuksele loenduri paigaldus
Tammelinna harukogu	valgustatud raamatukogu sildi paigaldamine harukogu seinale
Tammelinna harukogu	uue välisukse paigaldus (omaniku rahastus)
Tammelinna harukogu	1. korruse põranda parandus
Tammelinna harukogu	reklaamekraanide paigaldus harukogudesse
Kõik majad	Annetusena saadud mööbli transport ja asendamine, vana mööbli utiliseerimine

LISA 4. Laste ja noorteüritused

2022. AASTA KESKKOGU JA HARUKOGUDE ÜRITUSED lastele kokku

Tabelis on toodud lasteüritused. Noorteüritused on arvestatud koos täiskasvanutega. KK – keskkogu, HK – harukogud.

Üritused	Ürituste arv			Osavõtjate arv		
	KK	HK	Kokku	KK	HK	Kokku
Kirjandusüritused	67	66	133	2260	2060	4320
Raamatukogutunnid	150	94	244	2860	1818	4678
Teemaüritused	41	72	113	520	1368	1888
Ekskursioonid	11	17	28	180	229	409
Kokku üritusi	269	249	518	5820	5475	11295